

Ikt. sz.: FFB-41/19-2/2018.

FFB-7/2018. sz. ülés
(FFB-7/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2018. július 9-én, hétfőn 8 óra 33 perckor
az Országház Tisza Kálmán termében (főemelet 37.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	6
<i>Tájékoztató az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok magyarországi megvalósításának jelenlegi helyzetéről szóló önkéntes országjelentésről</i>	6
<i>Az elnök felvezetője</i>	6
<i>Szijjártó Péter tájékoztatója</i>	7
<i>Kérdések, vélemények</i>	11
<i>Szijjártó Péter válasza</i>	19
<i>További kérdések, vélemények</i>	22
<i>Dr. Dancs Ferenc válasza</i>	28
<i>Az ülés berekesztése</i>	30

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok magyarországi megvalósításának jelenlegi helyzetéről szóló önkéntes országjelentésről
Tájékoztatót ad:
Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Schmuck Erzsébet** (LMP), a bizottság elnöke

Bencsik János (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Kepli Lajos (Jobbik), a bizottság alelnöke
 Böröcz László (Fidesz)
 Koncz Ferenc (Fidesz)
 Simonka György (Fidesz)
 Varga Gábor (Fidesz)
 Szászfalvi László (KDNP)
 Hajdu László (DK)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter
 Dr. Dancs Ferenc helyettes államtitkár (Külgazdasági és
 Külügyminisztérium)
 Kőrösi Csaba igazgató (Köztársasági Elnöki Hivatal Környezeti
 Fenntarthatóság Igazgatósága)
 Dr. Bándi Gyula, a jövő nemzedékek szószólója (Alapvető Jogok
 Biztosának Hivatala)
 Dr. Bulla Miklós főtitkár (Országos Környezetvédelmi Tanács)
 Bartos Mónika országgyűlési képviselő (Fidesz)
 Sipos Katalin (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)
 Bartus Gábor titkár (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)
 Hajdu Klára vezető (Civil Kerekasztal a Fenntartható Fejlődési
 Célokért)
 Éger Ákos (Civil Kerekasztal a Fenntartható Fejlődési Célokért)

Megjelentek

Menczer Tamás államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium)
 Dr. Kuntár Tamás főosztályvezető (Külgazdasági és
 Külügyminisztérium)
 Weingartner Balázs József fenntarthatóságért felelős államtitkár
 (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
 Dr. Botos Barbara klímapolitikáért felelős helyettes államtitkár
 (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
 László Tibor környezetvédelemért felelős helyettes államtitkár
 (Agrárminisztérium)

Farkas István Tamás társelnök (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

Jakus László (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

Dr. Csúcs Lászlóné (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

Prof. Dr. Nékám Kristóf (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

Sándorné Prof. dr. Kriszt Éva (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

Németh Tamás (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

Földiák András (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács)

(Az ülés kezdetének időpontja: 8 óra 33 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

SCHMUCK ERZSÉBET (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Jó napot kívánok! A Fenntartható fejlődés bizottságának 2018. július 9-ei ülését ezennel megnyitom. Tisztelettel köszöntöm a bizottság megjelent tagjait és a vendégeinket, illetve az ülésre érkezetteket.

Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes. A mai ülésünk napirendi pontjaira az alábbiakban tettem javaslatot. Első napirendi pontként az ENSZ fenntartható fejlődési célok magyarországi megvalósításának jelenlegi helyzetéről szóló önkéntes országjelentésről hallgatunk meg tájékoztatót, erről fogunk beszélni. Második napirendi pontként pedig az egyebek szerepel.

Kérem a bizottság tagjait, hogy aki egyetért a javaslattal, kézfeltartással jelezze! (Szavazás.)

Megállapítom, hogy a bizottság a mai napirendi pontunkat elfogadta.

Tájékoztató az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok magyarországi megvalósításának jelenlegi helyzetéről szóló önkéntes országjelentésről

Az elnök felvezetője

Tehát az első napirendi pontunk: tájékoztatás az ENSZ Fenntartható Fejlődési Célok magyarországi megvalósításának jelenlegi helyzetéről szóló önkéntes országjelentésről. Nagy tisztelettel köszöntöm az előterjesztőt, Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter urat. Köszönöm, hogy elfogadta a bizottság meghívását. Köszöntöm Menczer Tamás államtitkár urat, dr. Dancs Ferenc helyettes államtitkár urat és dr. Kuntár Tamás főosztályvezető urat is, akik a miniszter úr távozása után az ülés hátralévő részében velünk maradnak.

Ugyancsak köszöntöm meghívott vendégeinket, Bartos Mónika képviselőtársunkat; dr. Bándi Gyulát, a jövő nemzedékek szószólóját; Kőrösi Csaba igazgató urat a Köztársasági Elnöki Hivatalból; Weingartner Balázs államtitkár urat és Botos Barbara helyettes államtitkár asszonyt az Innovációs és Technológiai Minisztériumból; László Tibor helyettes államtitkár urat az Agrárminisztériumból; a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács társelnökét, Farkas Istvánt, a Magyar Természetvédő Szövetség ügyvezető elnökét. Köszöntöm az NFFT tagjait és titkárát, Bartus Gábort. Köszöntöm Bulla Miklós urat, az Országos Környezetvédelmi Tanács főtitkárát, és nem utolsósorban a fenntartható fejlődéssel foglalkozó civil szervezetek képviselőit.

A Fenntartható fejlődés bizottsága mai napirendjének az ad aktualitást, hogy jövő héten az ENSZ-közgyűlés magas szintű politikai fórumán Magyarország önkéntes jelentés keretében bemutatja, hogy Magyarország hol tart a fenntartható fejlődési célok megvalósításában.

Azt gondolom, hogy a jelenlévők számára nem kell részletesebben indokolni, hogy a fenntartható fejlődési célok megvalósítása a jövőnk és az egész emberiség szempontjából milyen fontos. Elegendő csak a társadalmak szétszakadására, a növekvő szegénységre és a mélyülő ökológiai válságra gondolni.

A napirend forgatókönyve a következőképpen alakul. Miniszter úr körülbelül 45 percet tud velünk maradni későbbi programja miatt, ezért úgy osztanánk meg az időt, hogy először a miniszter úr megtartaná a tájékoztatót, olyan 20 percben. Azután először a bizottság tagjainak, majd a meghívott vendégeinknek nyílik lehetősége arra,

hogy rövid kérdéseket feltegyenek a miniszter úrhoz, illetve röviden reagáljanak a miniszter úr tájékoztatására. Az idő szűkössége miatt azt javaslom, hogy amíg ebben a körben a miniszter úr velünk tud maradni, kérem, hogy a kérdést és a rövid hozzászólásokat 2-2,5 percen tegyék meg; akik ilyet kívánnak tenni, tegyék meg.

Ezt követően, amikor a miniszter úrnak el kell mennie, a helyettes államtitkár úr és a főosztályvezető úr átveszi az előterjesztői szerepet. Ebben a részben természetesen már kicsit hosszabban és kötetlenebb időkeretben lesz lehetőségünk a téma megvitatására. Remélem, hogy ez a forgatókönyv mindenki számára elfogadható, ezért tisztelettel megkérem Szijjártó Péter miniszter urat a tájékoztató megtartására. Parancsoljon, miniszter úr.

Szijjártó Péter tájékoztatója

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Meghívottak! Hogy kicsit feszegessem én is a határokat, nem fogok 20 percet beszélni, másrészt meg egy órát is szívesen maradok ezen a mai alkalmon, és utána valóban a kiváló kollégáim, akik nálam valószínűleg sokkal többet tudnak a fenntartható fejlődési célok kapcsán megfogalmazott jelentésről, természetesen itt fognak önökkel maradni.

Most teszünk először önkéntes jelentést azzal kapcsolatban, hogy hogyan állunk a fenntartható fejlődési célok során meghatározott célkitűzések végrehajtása során. Nagyon komoly összkormányzati munka zajlik ebben a kérdésben, amely munkát a Külgazdasági és Külügyminisztérium koordinálja. Ugyanakkor szeretném azt is elmondani, tisztelt elnök asszony, tisztelt képviselőtársaim, hogy nagyon komoly hozzájárulást tettek a jelentés elkészítéséhez a részben jelenlévő szervezetek, illetve a kormányzati és nem kormányzati szervezetek vezetői és képviselői is, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes hivatala, az ENSZ ifjúsági küldöttje, a civil szektor képviselői, a tudományos és üzleti szféra reprezentánsai is, akiknek köszönjük azt a hozzájárulást, amely nélkül ezt a jelentést ebben a formában nyilvánvalóan nem lehetett volna, nem tudtuk volna összeállítani.

A 2018-as magas szintű politikai fórumon öt cél megvitatására kerül sor. A téma „a fenntartható és ellenálló társadalmakká történő átalakulás” címet viseli, és ennek keretében a 6. cél, ami a vízzel és a szanitációval foglalkozik, a 7. cél, ami az energetikával, az energiafelhasználással foglalkozik, a 11. cél, ami a városokról és a más emberek által lakott települések helyzetéről és fejlődéséről szól, a 12. cél, amely a különböző fenntartható fogyasztási és termelési motívumok és metodológiák fenntartásáról szól, valamint a 15. cél, ami a szárazföldi ökoszisztémák védelmével foglalkozik, ezeknek a céloknak a megvitatása kerül napirendre a most megrendezésre kerülő magas szintű politikai fórumon. Tehát a 6., 7., 11., 12. és 15. célkitűzés vitájára kerül sor.

Ha fenntartható fejlődésről beszélünk, akkor ezt a magyar kormány politikai célkitűzéseiben mi úgy fogalmazzuk meg, hogy egy munkaalapú társadalom kialakítását tűztük ki magunk elé célként, tekintettel arra, hogy a minket körülvevő világ rendkívüli gyorsaságú, mélységű változásokat tartogat a számunkra. Ha valaki végignézi az elmúlt néhány esztendőt, akkor szerintem minden túlzás nélkül megállapíthatja, hogy többet változott a körülöttünk lévő világ az elmúlt, mondjuk, egy évtizedben, mint az azt megelőző történelmi korszakokban, a legújabb kori történelmet említem természetesen. Tehát sokszor csak kapkodja a világ a fejét, hogy mi is zajlik körülötte. Erre a magyar kormány válasza a fenntarthatóság iránti elkötelezettségen belül a munkaalapú társadalom kialakítása, ahol a

munkahelyteremtésre, az adók csökkentésére és a családok támogatására helyezük a hangsúlyt.

Szeretnék néhány gondolat erejéig foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy a fenntartható fejlődés három pillérét egyformaképpen megerősítjük, ezen belül is a társadalmi pillér megerősítésénél a hangsúlyt a családok támogatására és a családok védelmére helyezük, tekintettel arra, hogy a fenntartható fejlődés egyik legfontosabb aspektusa a demográfiai trendek alakulása. Láthatjuk azt, hogy Európában, és így Magyarországon is, komoly hangsúlyt kell helyoznunk arra, hogy a negatív demográfiai folyamatokat megfordítsuk, éppen ezért a magyar kormányzat politikája mindig is figyelt arra az elmúlt nyolc esztendőben, hogy évről évre növeljük a családok számára juttatott támogatásokat. Én azt gondolom, hogy joggal lehetünk büszkéek arra - és ezt majd a jövő héten kellőképpen ki is hangsúlyozzuk -, hogy Európában az egyik legkiterjedtebb családtámogatási rendszer éppen Magyarországon van, és amikor a jövő évi költségvetést összeállítottuk, éppen ez volt az egyik legfontosabb célkitűzésünk, hogy a jövő évi költségvetés újra növelje a családok számára juttatott támogatásokat.

Egyébként, ha itt számszerűsíteni kell, akkor azt tudom önöknek mondani, hogy az előterjesztés, a 2019-es költségvetés a jelenlegi formájában 2004 milliárd forintot fog fordítani a családok támogatására, ami az idei évi költségvetéssel összehasonlítva 75 milliárd forinttal jelent majd többet. S nyilván az sem véletlen, hogy az idei esztendőt a családok évének minősítettük. Ha megnézzük az elmúlt évek, évtizedek európai folyamatait, sajnos azt látjuk, hogy a családok megerősítésének irányába kevés intézkedés hatott, sokkal inkább a párhuzamos társadalmak kialakulását figyelhetjük meg a nyugat-európai térségben, amely pedig egyáltalán nem a fenntartható fejlődés sajátja.

Ráadásul itt bejön egy másik vita is, ami a migrációról szól - én ezt most nem akarom idehozni, de nyilvánvalóan a fenntartható fejlődés szempontjából is ez egy fontos kérdés -, hogy vannak országok, amelyek azt gondolják, hogy a maguk részéről a migrációval kívánják megoldani például a munkaerőpiaci, valamint a demográfiai kihívásokat. Mi a magunk részéről ezt nem osztjuk. Mi azt gondoljuk, hogy az oktatási rendszer folyamatos modernizálásával, valamint a családok támogatásával kell válaszolni azokra a demográfiai és munkaerőpiaci kihívásokra, amelyek kétségtelenül jelen vannak Európában, és nem a migrációval. *(Simonka György megérkezik az ülésre.)*

A fenntartható fejlődés szempontjából kiemelt jelentőségűnek tartjuk azt, hogy Magyarország egy valóban tudás- és innovációalapú gazdasággal rendelkező országgá váljon. 2010-től megfigyelhető volt az a folyamat - mivel 2010-ben rendkívül rosszak voltak a gazdasági mutatóink -, hogy alapvetően a termelésre berendezkedett iparágak támogatásával tudtuk elérni azt, hogy a munkanélküliség 12,5 százalékról valahol a 3,5 százalék közelébe csökkenjen, ugyanakkor az világos, hogy a világgazdaságban és a világkereskedelemben beállt változások, az új technológiák hihetetlen lendülettel történő elterjedése azt a követelményt állítja eléink, hogy a termelésalapú gazdaságot egy innováció-, illetve tudásalapú gazdasággá alakítsuk át.

Ennek keretében szeretném önöket tájékoztatni arról, hogy hazánk a digitális átalakulás, az Ipar 4.0 termelési módszerek elterjedése és a „dolgozók internete” című technológiai újítások elterjedése tekintetében Európa vezető országai közé kíván kerülni. Amennyiben nem tudjuk végrehajtani azokat a változtatásokat, amelyek nyomán egy termelésalapú gazdaságról átállunk egy tudományos, innovációalapú gazdaságra, akkor az a versenyelőnyünk, amelyet az elmúlt években szereztünk, könnyen elveszhet. Éppen ezért az úgynevezett intelligens megoldások keresése és alkalmazása tekintetében számos intézkedést hoztunk annak érdekében, hogy a

magyar gazdaság gerincoszlopának számító autóipar átállását segítsük az új, innovatív korszakra, hiszen ennek az iparágak az átállása jelenti gyakorlatilag a vízváltást a magyar gazdasági növekedés jövőbeni fenntarthatósága szempontjából, hiszen az elmúlt esztendőben elértük azt, hogy a magyar autóipar jelenti a magyar feldolgozóipari kibocsátás 28,5 százalékát, így nyilvánvalóan ennek az ágazatnak a jövőbeni sikere meghatározó jelentőségű a magyar gazdasági növekedési pálya fenntarthatósága szempontjából.

Itt az elektromobilitás kérdését külön szeretném tárgyalni, tekintettel arra, hogy itt az ipari stratégiák és a környezetvédelem is összeérnek, hiszen Magyarország, amennyiben az elektromobilitás terén vezető szerepre tud szert tenni, nemcsak egy iparstratégiai lépést tesz előre, hanem a környezetvédelem tekintetében is hazánk élen járhat az európai országok sorában. Ennek megfelelően alakítottuk át egyébként az egyedi kormánydöntéseken alapuló költségvetési támogatást a nagyberuházások Magyarországra vonzása tekintetében. Ennek jegyében támogatjuk azokat a nagy távol-keleti vállalatokat, amelyek Magyarországon kívánják létrehozni Európa legnagyobb, elektromos autókhoz szükséges akkumulátorok gyártóbázisait. Ennek keretében támogattuk az Audit abban, hogy Magyarországon kezdje el az elektromos motorok gyártását, és természetesen ennek jegyében támogatjuk azokat a törekvéseket, amelyek az elektromobilitást előre kívánják mozdítani.

Ezen pont alatt szeretnék szólni a vízgazdálkodás helyzetéről is, tekintettel arra, hogy az egyik cél, amelyet a jövő héten napirendre tűznek New Yorkban, az éppen a vízzel és a szanitációval lesz kapcsolatos. Nyilvánvalóan, ha le akarnám egyszerűsíteni a kérdést, akkor úgy fogalmaznám meg, hogy a döntő kérdés az, hogy az elkövetkezendő években lesz-e elegendő víz az emberiség számára. Manapság is a vízzel kapcsolatos különböző feszültségek kétmilliárd, nem kevesebb, mint kétmilliárd embert érintenek, részben a népesség növekedése, részben a politikai konfliktusok, részben pedig a klímaváltozás hatásaival összefüggésben, ezért nyilvánvalóan az olyan országok, amelyek elkötelezett hívei a klímavédelemnek, illetve amely országok a vízgazdálkodás terén olyan technológiákat tudnak bevezetni, amelyek segítik ezen konfliktusok megoldását, pozitív vezető szerepet tudnak betölteni az elkövetkezendő esztendő technológiai és politikai folyamatainak alakításában is.

Magyarország a klímavédelem elkötelezett híve, ezt mutatja az is, hogy az Európai Unióban elsőként ratifikáltuk a kiotói egyezményt. 2016-ban második alkalommal rendeztük meg a Víz Világtalálkozót, és jövőre, 2019-ben újra meg fogjuk rendezni annak érdekében, hogy a vízügyi megoldásokkal foglalkozó, legtekintélyesebb szakembereket, politikai vezetőket, a civil szféra vezetőit egy helyre gyűjtsük össze, és összegyűjtsük azokat a tapasztalatokat, technológiákat, know-how-ot, amelyek az elkövetkezendő évek vagy évtizedek fenntartható fejlődése szempontjából döntőek lehetnek.

Szeretnék önöknek energetikai kérdésekről is mondani egypár szót. Magyarországon ez különösen komoly vitákat vált ki, tekintettel arra, hogy a gázfelhasználás szempontjából van még mindig ennek a térségnek egy egyoldalú függősége, másrészt pedig azért, merthogy Magyarország mindig is komoly szerepet szánt - több térségbeli és több európai országhoz hasonlóan - a nukleáris energiának. Ezt a politikánkat a jövőben is folytatni kívánjuk, fenn kívánjuk tartani.

Mi azt gondoljuk, hogy a nukleáris energia egy tiszta, olcsó és biztonságos energiaforrás, ráadásul a Magyarországon jelenleg érvényben lévő energiaárak alacsonyan tartásához szükséges az, hogy az energiatermelés növekedjen. Van egy nemzeti energiastratégia 2030 elnevezésű dokumentum, amely rögzíti az ezzel kapcsolatos célkitűzéseket.

A nukleáris energia terén azt tudom önöknek mondani, hogy jelenleg a villamosenergia-felhasználásnak kicsit több, mint 40 százalékát tudjuk fedezni nukleáris energiából, és természetesen a folyamatban, illetve az előkészítés alatt lévő beruházás a Paksi Atomerőmű bővítésére jelentősen tovább fogja növelni ezt az arányt. Emellett a megújuló energia kitűzött célszáma az európai dekarbonizációs útitervvel összhangban az, hogy a hazai energiamixben 14,65 százalékra emeljük a megújulóarányt. Ezt 2017, tehát a tavalyi esztendő során Magyarország már teljesíteni is tudta.

Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Végezetül pedig a modern és innovatív technológiák felhasználásáról szeretnék néhány gondolatot mondani önöknek. Ma a világ egy olyan technológiai fejlődési fázisban van, amikor az elmúlt évtizedeket figyelembe véve talán a legkevésbé megjósolható, hova futnak ki a technológiai folyamatok. Olyan új technológiák váltak vagy válnak nemcsak hogy napi használatúvá, hanem a gazdasági siker alapjaivá is, amely technológiák létezésére, mondjuk, néhány éve még csak nem is gondolhattunk vagy nem is álmodtunk volna.

Ma már ezek nem különlegességeként vannak itt körülöttünk, hanem alapvető napi felhasználású technológiákként, amelyek, még egyszer mondom, meghatározzák egy-egy nemzet, illetve nemzetgazdaság sikerét. Ezért is nagyon fontos, hogy Magyarország az Irinyi-tervnek, illetve a „Digitális jólét” programnak megfelelően élen tudjon járni a digitális fejlesztésekben. Ezért az idei esztendő végéig 30 megabit/másodperc, 2020 végéig pedig 100 megabit/másodperc gyorsaságú internetlefedettségnek kell létrejönnie Magyarországon területén. Szeretnénk, ha hazánk vállalná, itt a térségben legalábbis, az egyik vezető szerepet az 5G technológia bevezetése és mindennapi alkalmazása terén.

Ez egy alapvető fontosságú kérdés lesz akkor, amikor például az önmagukat vezető autók és az ehhez hasonló digitális technológiák kidolgozásáról lesz szó, illetve amikor annak a kérdésnek a feltételére kerül sor, hogy az ehhez szükséges technológiák kifejlesztésére és alkalmazására hol kerül sor először. Ezért építünk tesztpályát Zalaegerszegen, ezért hoztunk számos olyan intézkedést, amelyek az önmagukat vezető autókat és az elektromobilitást Magyarországon egy olyan környezetbe helyezik, ahova megéri ezzel kapcsolatban beruházásokat hozni.

Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Meghívottak! Tehát a jövő héten tárgyalásra kerülő, összesen 5 stratégiai cél vonatkozásában nagyjából ezeket a részleteket szerettem volna felvillantani önöknek. Nyilvánvalóan teljes képet nem tudtam adni arról a munkáról ennyi idő alatt, amit itt az elmúlt időszakban a kormányzati és a nem kormányzati szereplők közösen elvégeztek, mivel még csak 2018 van, és a célok kitűzése, illetve elérése 2030-ig szól. Ezért egészen biztos vagyok abban, hogy a következő hónapokban, illetve esztendőkből is ezen megfeszített munka során sokat fogunk majd együttműködni.

Arra kérem a bizottság elnökét és tagjait, hogy részben folyamatosan kísérik figyelemmel a fenntartható fejlődési célok megvalósítását, részben pedig kérem, hogy folyamatosan segítsék ezt a munkánkat, hiszen ez egy olyan munka, amely kormányzati ciklusokon bőven átível, és amelynek sikere Magyarország hosszú távú fenntartható fejlődését és sikerét tudja, illetve hivatott megalapozni. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen a miniszter úr tájékoztatását. Akkor kezdjük meg a kérdéseket és a rövid hozzászólásokat. Kérdezem, a bizottság tagjai közül ki kíván szót kérni. *(Jelzésre.)* Először megadnám a szót Bencsik János alelnök úrnak.

Kérdések, vélemények

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Tisztelt Miniszter Úr! Meghívott Vendégek! Tisztelt Bizottság! Boldogulás és megmaradás, a fenntarthatóság e kérdéskör körül forog.

Ha egyéni, személyes életünket nézzük, akkor mindannyian szeretnénk boldogulni a saját életünkben, és megteremteni azokat a feltételeket, amelyekben családtagjaink is tudnak boldogulni. Össztársadalmi, nemzeti szinten pedig alapvetően megmaradási kérdéstről van szó, olyan környezetet teremteni mind társadalmi, gazdasági szempontból, amely lehetőséget biztosít arra, hogy a mi sajátos kultúránkkal, társadalmi-állami berendezkedésünkkel meg tudjunk maradni, fenn tudjunk maradni.

Az alapvető feltételeket a természetierőforrás-rendszer mint keretrendszer biztosítja számunkra, és azon belül szervezzük meg egyéni, családi, helyi közösségi és nemzeti életünket.

Ehhez kell hozzákapcsolnunk azt a gazdasági tevékenységet, amelynek alapvetően a valós igényeink kielégítését kell szolgálnia. Persze, mindannyian tudjuk azt, hogy a gazdaság globálissá válása nemcsak a valós igények kielégítésére szolgál, hanem ott megvan a minél nagyobb haszon, így a profitszerzésre irányuló szándék is. Nekünk, kicsiny országgént, nyitott gazdasággal rendelkező országgént erről sem szabad megfeledkeznünk akkor, amikor a napi szintű megélhetésünket kívánjuk biztosítani. De a zsinórmérték mindig az, hogy van egy természetierőforrás-készletünk, nekünk annak figyelembevételével kell úgy szervezni az életünket, hogy az egyéni szintű boldogulás és a közösségi szintű megmaradás biztosított legyen.

Ebből a szempontból, amit a miniszter úr is felvázolt, van néhány olyan pont, amire oda kell figyelni, és ha a kormányzati tevékenységet nézzük a fenntarthatóság keretrendszerében, akkor kiemelten kell vizsgálnunk ezeket.

Ez a demográfiai kérdés, alapvető fenntarthatósági kérdéstről van szó. Nemcsak létszámban, hanem minőségben, felkészültségben is meg kell újulnunk. Tehát olyan közösségként kell léteznünk, mint a magyar nemzet, amely mind létszámban, mind pedig felkészültségében, egészségi állapotában, szellemi felkészültségében, ismeretekben, innovációban is folyamatosan meg kell hogy újuljon.

Nagyon fontos az élelmezés, az élelmezésbiztonság kérdése. Magyarország e tekintetben egy kicsivel jobb helyzetben van, mint a világátlag akkor, ha figyelembe vesszük azt is, hogy a vízkészleteinkkel való gazdálkodás nemcsak az ivóvíz, hanem az agrárium, a mezőgazdaság területén is fontos, kiemelt figyelmet kell hogy kapjon.

A harmadik ilyen terület az energiabiztonság, és az energiabiztonsághoz máris kapcsolódik a kritikus infrastruktúrák számbavétele és azok megerősítése. Mind a geopolitikai, mind pedig az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok növekedése ráirányítja a figyelmet arra, hogy a kormányzatnak a kritikus infrastruktúrák nemzeti kézbe vételét és megerősítését segítő döntéssorozatot kellett meghoznia, és kell a továbbiakban is meghoznia.

A következő ilyen fontos kérdés pedig, ami itt is elhangzott, az innováció, tehát a gazdaságnak azt a részét kell szem előtt tartanunk és kell támogatnunk, amely mind a globális gazdaságon belül végbemenő változás, mind pedig a természeti erőforrásokkal kapcsolatos változások, köztük az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás sikerességét elősegítő technológiák piacosítását segíti elő - mondjuk így, csúnyán -, amely megint csak megélhetési kérdés ebben a keretrendszerben.

Ha mindezt nézzük, és ami itt elhangzott, akkor azt is vizsgálnunk kell, hogy ennek mi a háttérkeretrendszere és a beágyazottsága. Én azt tudnám fölvetni a kormányzat számára, és azt is érzékelem, hogy az elmúlt egy-két esztendőben sokkal

nagyobb nyitottság van ezekre a kérdésekre, tehát sokkal inkább kezd beépülni a hazai nemzeti kormányzat munkájába is a globális folyamatok vizsgálata abból a szempontból, hogy hogyan tudunk alkalmazkodni a természeti környezet változása által teremtett kihívásokhoz, és a nemzetközi gazdasági együttműködésben való sikeres részvételünk érdekében milyen döntéseket kell meghoznunk. *(Koncz Ferenc megérkezik az ülésre.)*

Van egy, szinte parlamenti konszenzussal elfogadott nemzeti fenntartható fejlődési stratégiánk, évente jelentést tesz a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács, két évente a kormány és az Országgyűlés számára. Ez idáig fakultatív jelleggel vették, vesszük figyelembe az ott megfogalmazottakat. Vannak benne kritikai észrevételek is, de ettől nem kell félni. A kritikai észrevételek mindig arra vonatkoznak, hogy hol vannak azok a beavatkozási pontok, hol vannak azok a lehetőségek, amelyeket, ha meglépünk, akkor a saját megmaradásunkat segítjük elő, és közben olyan gazdasági és üzleti lehetőségeket is fel tudunk tárni, amelyek Magyarország, Magyarország vállalkozásai és az itt élő emberek számára egzisztenciális, tehát boldogulási lehetőséget tudnak teremteni.

Fontosnak tartom, hogy az új kormányzati fölállásban az Innovációs és Technológiai Minisztérium keretrendszerben gondolkodva állította föl a belső struktúráját. Ismételten együtt kezelik az energetikát a klíma kérdéssel, az éghajlatváltozással, van egy fenntarthatósági államtitkárság, ezek nagyon fontosak, és lényegesnek tartom azt is, hogy a nemzeti éghajlatváltozási stratégia immár harmadik, átdolgozott munkaközi változatát is jóváhagyta a kormány, és szeptemberben, amikor visszatér a parlament folytatni a munkáját az őszi ülészak keretében, ez lesz az egyik első olyan plenáris vita, amelyet lefolytatunk, ahol a nemzeti éghajlatváltozási stratégiát fogjuk megvitatni, amely egyrészt odafigyel a kibocsátáscsökkentésre, de hangsúlyosan kezeli az alkalmazkodási kérdést, ehhez a szükséges technológiai, internetes, digitális környezetet is megteremti a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer megerősítésével, fontosnak tartja a szemléletformálást, és magában foglalja azt a hazai dekarbonizációs útitervet, amely a gazdaság átállítását támogatja és segíti elő a fenntarthatóság felé való átmenet útján. Mert azért azt ki kell mondanunk, hogy jelenleg Magyarország a fenntarthatóság felé való átmenet útján halad, hála istennek, hiszen számos olyan tagországa van az Egyesült Nemzetek Szervezetének, ahol még a fenntarthatóság felé való átmenet útjára irányuló mezsgyét vagy ösvényt sem sikerült megtalálni. Köszönöm szépen a megtisztelő figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kepli képviselőtársam!

KEPLI LAJOS (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Miniszter Úr! Két pontot ragadnék ki, és igyekszem körülbelül két percben elmondani a véleményemet - nem is kérdésem lenne, talán véleményem - a vízgazdálkodás és az energiapolitika területén. Nagyon helyesen mutatott rá a miniszter úr arra, hogy az ivóvízzel való ellátottság kérdése a XXI. század talán legkritikusabb kérdése, ami azt gondolom, hogy a migráció olyan szintjét indíthatja el, különösen Afrikának a szubszaharai térsége felől Európai irányába, amihez képest, talán mondhatom azt, hogy Soros György csak ipari tanuló lehet, hiszen folyamatosan ezt hallgattuk az utóbbi hónapokban a médiából, hogy ki és milyen okokból indít Európa irányába migrációt. Nos, ha valaki vagy valami, akkor az éghajlatváltozás ennek egy nagyon erős és fő kiváltó motorja lehet, és az ellen a migrációs nyomás ellen nem hiszem, hogy bármiféle kerítés hatásos lenne, amit ez fog jelenteni a következő évtizedekben, ha nem kezeljük megfelelő szinten a problémát. S

természetesen nemzetközi szinten kell fellépni, hogy a krízis helyén, a problémák helyén próbáljuk meg a megoldást megtalálni, és ezeket a milliókat, tízmilliókat, százmilliókat ott tartani azokban a térségekben, és a megfelelő életkörülményeket számukra ott helyben biztosítani.

Magyarország egy vizekben gazdag ország, mind minőségileg, mind mennyiségileg jelen pillanatban megfelelő mennyiségű és minőségű ivóvíz áll rendelkezésre, azonban a kormány olyan intézkedésekkel veszélyezteti ezt, mint a most gyakorlatilag mindenféle szakmai szervezet által kifogásolt, kútfúrással kapcsolatos törvényjavaslat, ami 80 méteres mélységig gyakorlatilag mindenféle engedély nélkül tenné lehetővé bárki számára ezeknek a kutaknak a létesítését, és így az ivóvízbázisaink és a vízbázisaink elszennyeződésének a lehetősége növekedne meg. Erre a kormánynak a jövőben mindenképpen sokkal jobban oda kell figyelni, azt gondolom, hogy megőrizzük a vízbázisainkat.

A vízdiplomácia - ha már egyszer a külgazdasági és külügyminiszter úr van jelen a bizottságunk ülésén -, amiben azt gondolom, nem túl erőset domborítottunk az elmúlt évtizedekben, elég, ha csak a rendszerváltás óta minket kísérő vagy kísértő bős-nagymarosi ügyre gondolok, amiben huszonév után sem sikerült eredményt elérni a szlovák féllel, vagy a határon túlról érkező folyószennyezésekre, hiszen Magyarország a folyóvizeit 95 százalékban a határon túlról kapja, és így elég erős a kitettségünk a külföldről érkező szennyezéseknek. Ez ügyben sem tudunk, amikor van egy-egy ilyen folyószennyezés, érdemben fellépni. Sokkal több határozottságot kellene kifejeznie a kormánynak a vízdiplomácia területén is.

Az energiapolitikáról pedig csak egy mondat. Én azt hiszem, hogy a klímaváltozás megelőzése, a hatások mérséklése szempontjából az energiahatékonyság - amiről itt nem esett szó - mindennél fontosabb lenne. Amíg a kormánynak azért kell a klímapolitikai célkitűzéseit lefelé módosítani, mert az Európai Unió által a családi házak energiahatékonyságának javítására szánt forrásokat középületekre költi, sokkal rosszabb energiahatékonyságú beruházásokat megvalósítva, addig nem igazán tudunk arról beszélni, hogy a kormány mindent megtesz a klímaváltozás hatásainak a megelőzésére vagy azoknak a hatásoknak a mérséklésére. Nagyon sok teendő van még, és természetesen mint külügyminiszternek nagyon fontos feladata van a miniszter úrnak abban, hogy ezek a célkitűzések megvalósuljanak, és hogy nemzetközi szinten is megfelelő határozottsággal képviselhesék Magyarország érdekeit. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdezem, képviselőtársaim közül ki kíván szólni. *(Jelzésre:)* Turi-Kovács Béla alelnök úr!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Én azt gondolom, az egy helyes irány, ha egy-egy fontos elemet Magyarország önmaga számára is központi kérdésként kezel. Ilyen valóban a vízügy és a vízgazdálkodással kapcsolatos ügy. Itt azonban szeretnék rámutatni arra, hogy az távolról sem így van, ahogyan az korábban most elhangzott. Magyarországnak ezen a területen nemcsak eredményei, nemzetközi elismertsége van. S ez a nemzetközi elismertség nagymértékben függött a külügyön, de nagymértékben függött, mondjuk meg, a köztársasági elnök úrnak azon a tevékenységén, amely ma már nemzetközileg is nemcsak elismert, hanem nagyon sokfelől támogatott. Ha az az együttműködés, amely jól látszik a külügy és a köztársasági elnök úr törekvései között a vízgazdálkodás, a vízügy területén, továbbra is megmarad, vagy még erősödik, meggyőződésem szerint ez Magyarországnak egy olyan lehetőség, amely nemzetközi szinten is nemcsak eredményeket, de elismerést is hozhat.

A magyaroknak hazai viszonylatban is egy alapkérdés ez. Messze nem úgy látom én, hogy a hazai vízellátás minden gondja megoldott, távolról sem erről van szó. Úgy gondolom, hogy különösen az ivóvízzel kapcsolatos tevékenységüket lényegesen javítani kell, ezen a területen különösen problémásnak látom azt, hogy az elmúlt, azt kell mondanom, fél évszázadban rengeteget beszélünk arról, hogy védeni kell az ivóvízbázisokat, sok helyen ez a védelem be is következett, számos helyen azonban azt kell mondanom, hogy olyan dolgokat is megengedtünk, ami talán nem volt szerencsés. Talán érdemes elgondolkodni, hogy ebben milyen változásokra van szükség. Nincs Magyarországnak kimeríthetetlen ivóvízbázisa, hiszen ma is az ivóvíz egy jelentős része szennyezettnek tekinthető, következésképpen az, ami még tiszta ivóvíz, erősen megbecsülendő. E tekintetben tehát úgy gondolom, hogy van teendőnk.

A másik nagyon fontos kérdés, amit már itt többen érintettek, a demográfiai kérdés. Itt a külügynek megint igen nagy szerepe van. Szeretném előrebocsátani, hogy hosszú, történelemmel foglalkozó időszakomat éppen ott próbálom most lezárni, hogy egy összehasonlítást végezzek az elmúlt időszakok külügye és a hazai tevékenység és eredmények között. Én úgy vélem, hogy a független Magyarországnak most van az az időszaka, amikor a legnagyobb mozgástere van külügyi lehetőségekben. Az elismertség, az a fajta tevékenység, amely az elmúlt tíz évet különösen jellemezte, meghozta azt az eredményt, hogy ma már nemcsak beszélünk, hanem figyelnek is ránk. Ez nagyon fontos része annak, hogy mit tudunk elérni a fenntartható fejlődés területén.

Ezért én kiemelkedő szerepet gondolok annak - különösen azóta, amióta a külügy és a külkereskedelem együtt jelenik meg -, az nyilvánvaló, hogy a demográfiai kérdést nem lehet egy irányból kezelni. Nem lehet csak úgy kezelni, hogy arról beszélünk, hogy Európában milyen demográfiai hiány van, ha nem beszélünk arról, hogy az emberi lábnyom, amiről annyit szól egyébként a fenntartható fejlődés, miként kezd már messze betelni a Föld bizonyos területein. Ha itt nem történnek olyan változások, amelyek viszont megpróbálják mértékben tartani azokat a szaporulatokat, amely szaporulatok az emberi faj tekintetében megkerülhetetlenül bekövetkeztek az elmúlt 100 esztendőben, úgy gondolom, nagyon nehéz lesz fenntartható fejlődésről beszélni, tulajdonképpen már ma is az.

E területen pedig nagyon jelentős mozgásterünk lehet, mert nyilván nem arról van szó, hogy valamiféle erőszakos beavatkozás történjen ezen a téren, hanem éppen az az erőteljes diplomáciai tevékenység, amelyet Magyarország is folytat, s amelynek meg kell nyernie a nagyobb hatalmakat is, elérheti, hogy ezekben az országokban a helyben maradás azért következik be, mert az életlehetőség az ott megszületettek számára már biztosított. Amíg ez nincs így, addig az a helyzet, amely jelenleg kialakult, folyamatosan fenn fog állni, sőt azt kell mondanom, egyre romlani fog.

Tehát én azt gondolom, hogy ezen a területen a fenntartható fejlődésben hatalmas lehetőségek vannak, csak az irányokat kell jól meghatározni, a célokat kell meghatározni. Nem hiszem, hogy érdemes olyan célokat magunk elé tűzni, amelyek a természeti lehetőségekkel szembemennek. És most nem akarok példát mondani, talán mindenki érti, hogy mire gondolok. Azért mégiscsak kimondom: egy emberöltő telt el azzal, hogy folyamatosan arról beszélünk, hogy majd a szén-dioxid-kibocsátás kapcsán milyen fantasztikus eredményeket érünk el. Ennek ma nyomát sem igen lehet látni. Inkább az történik, hogy a helyzet tovább romlott.

Következésképpen: meg kell találni az új utakat is. Nagyon értem én azt, hogy beágyazott területek vannak ezen a vonalon, mégis tudni kell váltani, és e tekintetben én úgy gondolom, hogy a külügy mozgástere igen jelentős. Azt kell folytatni nagyjából, amit eddig tett a külügy, talán még fokozottabb erővel.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hajdu képviselőtársam kért szót.

HAJDU LÁSZLÓ (DK): Tisztelt Bizottság! Miniszter Úr! Az önkéntes jelentés kapcsán tetszett említeni, amely az ENSZ fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatban első alkalommal hangzik majd el New Yorkban, hogy 5 kiemelt pont lesz megtárgyalva, de ezek a célok 17 pontban vannak megfogalmazva. Mivel fenntartható fejlődésről van szó, elég nehéz 5-öt kiemelni, hiszen ezek együtt kezelendő témakörök, ebben az értelemben értem a fenntartható fejlődést.

Arra szeretném felhívni a figyelmet, majd lesz egy kérdésem is, hogy amikor ez a beszámoló New Yorkban el fog hangzani, akkor azért ne hallgassuk el azt, hogy azért jelentős problémák is vannak ezen 17 pont kérdésében. Csak utalni szeretnék arra, ami a szegénység kérdését illeti. Abból a körzetből, ahonnan jövök, ez igen jelentős abban a választókerületben is, és amennyit én ebből ismerek, a szegénység kérdését a magyar társadalomban se tudjuk csökkenteni, hanem inkább nő ez az olló. Pont ebből adódóan a 17 pont között benne vannak az éhezésből és a szegénységből adódó kérdések.

Az innováció kérdését pedig összekapcsolnám azzal, hogy benne van még a pontok között a közoktatás kérdése, nálunk ez közneveléssé változott. Figyelni kell arra, hogy az új államosított köznevelésben a középiskola kapcsán sok gond fog itt megjelenni, kevesen fognak eljutni a főiskolai és egyetemi diploma megszerzéséig. Az innováció szoros összefüggésben lesz a képzettséggel, tehát hogy milyen típusú alapokról indulnak el. Lesznek majd főiskolai diplomások vagy egyetemi diplomások, és hogy kivel fogjuk az innovációt végrehajtani, mert a sokat emlegetett jelentés szerint, amit a parlamentben szinte mindennap hallok, és el szoktak mondani az oktatáshoz valamennyit értők - nem annyit, mint én -, éppen a nyelvtudásban és éppen a digitális tudásban vannak jelentős elmaradások, amióta áttértünk a köznevelésre.

És talán még egyetlen kérdést szeretnék megemlíteni, ez a demográfiai dolgainkkal kapcsolatos. Ez a jelentés, amit a miniszter úr elmondott, egyébként nagyon koherens és szerintem informatív volt, mégis úgy gondolom, hogy a demográfia kérdésében, annak ellenére, hogy el tudunk mondani PR-vonatkozásban és az élő gyakorlat vonatkozásában, a családok segítésében is jelentős változásokat, de azért az a tétel, hogy 8 vagy 10 éve nem változott a családi pótlék, egy elég jelentős visszahúzója annak, hogy a családok milyen módon vannak támogatva. Ezek megjegyzések, és bennük foglalt kérdések is vannak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Mivel miniszter úrnak az ideje sajnos lejár, ameddig itt tud velünk lenni, remélem, képviselőtársaim megengedik, hogy egy-két meghívott vendég is megszólaljon. Azt gondolom, utána még lesz módja képviselőtársaimnak is hozzászólni. Úgyhogy ha ezt elfogadják, akkor tisztelettel megkérdezem, hogy meghívott vendégeink közül ki kíván hozzászólni. *(Jelzésre.)* Akkor erről az oldalról és a másiktól is lesznek hozzászólók. Bándi Gyulának, a jövő nemzedékek szószólójának adnám meg a lehetőséget.

DR. BÁNDI GYULA, a jövő nemzedékek szószólója (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala): Köszönöm szépen, elnök asszony. Miniszter Úr! Bizottsági Tagok! Mindenekelőtt külön köszönöm ezt a lehetőséget.

Amikor fenntartható fejlődésről beszélünk, akkor mostanában számos hasonló kérdés, fogalom hangzik el, mint például az Európai Unióban a körforgásos gazdaság, amelyik hasonló célokat szolgál. Ennek a jelentőségét én most nem szeretném ismételni.

elmondani, hiszen nem ezért szólok, csak tényleg igyekszem még a 2 percet se kitölteni.

Először is, szeretnék köszönetet mondani a minisztériumnak azért, hogy nem felejtették el azt, hogy ilyen területek is vannak a beszámolóhoz kapcsolódóan, mint az emberi jogok, és hogy a környezethez való jog és a jövő nemzedékek érdekeinek védelme a fenntartható fejlődés egyik alapgondolata. Különösen köszönöm a miniszter úrnak, hogy most még külön ki is emelte ezt a közreműködésünket.

Valóban az a célunk, hogy a fenntartható fejlődésre és az emberi jogok kapcsolatára minél fokozottabban világítsunk rá, mert ez úgy az ENSZ, mint az EU szintjén, mind hazai szinten is sokkal nagyobb figyelmet igényelne. Ne feledkezzünk el arról, hogy idén például az ENSZ Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 70 éves, és e tekintetben eléggé nyugdíjkorú, tehát nem ártana némi megújítást eszközölni rajta. Például ezek a harmadik generációs jogok teljesen hiányoznak, eltűntek belőle. És miközben mi víz világtalálkozót szervezünk, és a vízhez való jogokról beszélünk majd, ne felejtjük el, hogy ez csak egy része annak, amit egyébként a környezethez való jogokhoz kellene kapcsolni.

Ezek azonban olyan szempontok - és úgy tudom, hogy Magyarország még az Emberi Jogi Tanácsnak is tagja, tehát e tekintetben is külön szerepe van, és ez egyfajta jogi innovációt is jelenthet -, hogy mi ennek a fontosságát, a fenntartható fejlődés és az emberi jogok kapcsolatának fontosságát külön hangsúlyozzuk.

És egy utolsó gondolat, tényleg igyekeztem rövid lenni, hogy azért ne felejtkezzünk el arról, hogy a jövő nemzedékek érdekeinek védelme éppen ebből következően egy nagyon sajátos, eltérő megközelítést igényel, még azon belül is, ami az emberi jogokhoz kapcsolódik, hiszen számos bizonytalan pontot találhatunk ebben. Viszont ez nem jelentheti azt, hogy a jogi védelem gyengülhetne. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miniszter Úr! Két hozzászólás még beleférne?

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Nyugodtan, persze!

ELNÖK: Jó. Akkor egy civilnek adnám meg a szót, Éger Ákosnak - van egy fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kerekasztal -, és utána a másik oldalon az NFFT részéről szólnának.

ÉGER ÁKOS (Civil Kerekasztal a Fenntartható Fejlődési Célokért): Tisztelt Elnök Asszony! Köszönöm a szót a Civil Kerekasztal nevében is. Tisztelt Miniszter Úr! Bizottsági Tagok! Képviselő Urak, Asszonyok! Én a folyamatról szeretnék pár gondolatot elmondani, és majd Hajdu Klára kolléganőm a tartalmi részokról is elmondhat pár gondolatot. Az ügy fontosságára itt nem kell fölhívni a figyelmet, egy kezem kevés lenne ahhoz, hogy megszámloljam, hogy az elmúlt tíz évben hány válságot éltünk meg, illetve élünk meg most is. Úgy gondoljuk, hogy ezen kihívások kezelésére fontos eszköz és módszer a fenntartható fejlődési célok, illetve nemcsak a célok, mert ne feledkezzünk meg arról, hogy ez egy nagyobb dokumentum része, a „Világunk átalakítása. a fenntartható fejlődés 2030-ig szóló programja”-ról van szó, és a célokon kívül is tartalmaz megfontolandó gondolatokat. Például benne van, illetve mi is úgy gondoljuk, hogy a célok végrehajtása nemcsak a kormány feladata, hanem a többi szereplőnek is hozzá kell tenni a magáét, tehát kormányzati feladatként kizárólag ezt nem lehet és nem is érdemes kezelni. Ezért is hoztuk létre a Civil Kerekasztalt a Fenntartható Fejlődési Célokért, és megpróbáltunk minél több civil szektort ebbe a kerekasztalba bevonni. Például nagy öröm számunkra, hogy a

tudomány is megjelenik a Professzorok Batthyány Köre által, illetve a gazdasági szféra is, mert a tagunk a KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért, melynek tagjai vállalatok és gazdasági szereplők.

Céljaink egyáltalán a fenntartható fejlődési célok ismertebbé tétele Magyarországon, figyelemmel követjük a célok megvalósítását, illetve javaslatokat fogalmazunk meg a kormányzat, illetve a többi szereplő számára, illetve szeretnénk egy strukturált párbeszédet elősegíteni a különböző felek között, konferenciát szerveztünk, létrehoztuk az első tematikus célokkal foglalkozó honlapot, illetve letettünk egy javaslatcsomagot is már az asztalra.

Én azért úgy gondolom, el kell mondani, hogy létrejöttünket egy hiánynak is köszönhetjük. Ha a fenntarthatóság felé való átmenetben vagyunk, akkor mi úgy gondoljuk, hogy nem vagyunk ennek az átmenetnek az élén. Mire is gondolok? Milyen folyamatok indulhattak volna el? S nem is kell messzire menni, ha a szomszédos országainkat megnézzük. Szlovákiában Agenda 2030 nemzeti stratégiát hoztak létre úgy, hogy a különböző társadalmi szereplők részt vehettek ennek a készítésében, akár az Agenda 2030 kormányzati tanácsban vagy ezek munkacsoportjaiban. Ennek a stratégiának az alapvetéseit az ottani akadémia készítette szintén úgy, hogy ezen alapvetések elkészítésében részt vehettek a különböző társadalmi szereplők. Csehország tavaly nyújtotta be a jelentését az ENSZ-hez, ennek során is különböző társadalmi szereplők elmondhatták véleményüket, illetve a kapcsolódó bizottsági munkában részt vehettek. Lengyelországban Felelős Fejlesztés 2030 stratégia készült, és ami ott érdekes, hogy létrejött egy munkacsoport, ami azért felelős, hogy ezt a stratégiát és a fenntartható fejlődési célokat összhangba hozza, megteremtse a koherenciát. Ennek a munkacsoportnak, bizottságnak a tagjai a szakszervezetek, a gazdaság, az akadémia, civil szereplők is.

Visszatérve a hazai helyzetre, én is szeretném megköszönni, hogy miniszter úr most is megerősítette, hogy a civil szervezetek véleménye, illetve hangsúlyoznám, hogy nem a civil szervezetek véleménye, hanem a Civil Kerekasztal véleménye meg fog jelenni a beszámolóban, illetve sajnálom, hogy nemcsak mi, de ha jól gondolom, a képviselők sem ismerhették meg még ennek a jelentésnek a tartalmát, habár a következő napokban az ENSZ-ben nyilvánosságra hozzuk.

Nekünk is vannak stratégiáink, nem is rossz stratégiák - nemzeti fenntartható fejlődési keretstratégia, nemzetközi fejlesztési együttműködési stratégia -, de amiben hiányt érzünk, az ezeknek a stratégiáknak és az Agenda 2030 összhangjának a megteremtése, és nemcsak az összhang megteremtése, hanem a megvalósításuk a különböző más kormányzati stratégiákkal és a célokkal összhangban.

Tehát úgy gondoljuk - és rátérnék a kérdéseimre, illetve a javaslataimra -, hogy szükség lenne egy megvalósítási tervre, hogy hogyan képzeljük el a célok megvalósítását, és természetesen úgy gondolom, hogy ezt a megvalósítási tervet az érintett szereplők bevonásával kellene elérni, mert az érintett szereplők, gondolok a vállalatokra is, már számos vállalat elkezdett a fenntartható fejlődési célokkal foglalkozni és a tevékenységét összhangba hozni vele, de a civil szervezetekre is, hiszen a fenntartható fejlődési célokkal foglalkozó honlapunkon, az ffcelok.hu-n közel száz civil szervezet vállalta már, hogy tesz a célok megvalósításáért, összekötötte a tevékenységét a különböző célokkal, és a tevékenységeit felsorolta.

Tehát ez a két javaslatom, illetve kérdésem a kormány képviselői részére, hogy mikor várható egy megvalósítási terv, és mikor várható egy strukturált párbeszéd, ahol az érintett szereplők összhangba hozhatják a célokkal kapcsolatos tevékenységeiket az országban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bartus Gábornak, az NFFT titkárának adom meg a szót.

BARTUS GÁBOR titkár (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács): Elnök asszony, köszönöm szépen a szót. Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Miniszter Úr! Két részben szólnék hozzá, ahogy így az előző hozzászólások is zajlottak, részben az ENSZ Közgyűlésén bemutatandó önkéntes jelentésünkhöz, nemzeti jelentésünkhöz, illetve természetesen ennek kapcsán szóba került Magyarország fenntarthatósági helyzete is. Azt gondolom, hogy ez nyilván szorosán összefügg, de azért két különböző műfaj. Azt gondolom, hogy az önkéntes nemzeti jelentések elsősorban a nemzeti jó példák megosztásáról kell hogy szóljanak, tehát ezek nem átfogó képei egy ország fenntarthatósági állapotának, fenntarthatósági kihívásainak, hanem azokat a jó példákat kell megosztani, amelyek adott esetben más országok nemzeti programjait is segíthetik a fenntartható fejlődés területén.

Ugyan sajnálatos módon magát az írott szöveget, a jelentést nem ismerhetjük még, legalábbis a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács ezt még nem kapta meg a minisztériumtól, úgyhogy nyilvánvalóan miniszter úrnak a szóbeli előterjesztésére, tájékoztatására tudunk hagyatkozni, ez alapján azt tudom mondani, hogy ez a jelentés jól választja ki azokat a területeket, amiket Magyarország pozitív példának, jó gyakorlatnak mutathat be az ENSZ Közgyűlése előtt.

Mindenképpen fontos ebben a demográfia előhívása, annak ellenére, hogy nincs ezzel kapcsolatos, konkrét fenntartható fejlődési cél az ENSZ agendájában, de mi pontosan nagyon jól tudjuk, hogy ez egy alapvető fenntarthatósági kihívás. Az erre való utalás azért is nagyon fontos, mert ez egy olyan kivételes fenntarthatósági terület Magyarországon, ahol nemcsak célokat tűztünk ki - Turi-Kovács Béla alelnök úr beszélt a célok fontosságáról -, de ugyanígy fontos magának a megvalósításnak, az eszközök hozzárendelésének a fontossága. Ez Magyarországon sokszor probléma, hogy gyönyörű céljaink vannak, csak nincs hozzá megvalósítás, konkrét eszköz, ami a célokat elősegítené.

A demográfiai területen az a pozitív példa, hogy itt nemcsak célokat tűztünk ki, hanem nagyon konkrét és tényleg hatékony megvalósítási eszközöket is a személyi jövedelemadó rendszerének átrendezésével, családtámogatásokkal, otthoneremtéshez jutással, és ennek meg is van az eredménye, legalábbis a teljes termékenységi arányszám növekedése egészen példa nélkül álló, pozitív változást mutatott 2011-től kezdődően.

Tehát ilyen szempontból én az önkéntes nemzeti jelentés tartalmával vagy fókuszpontjaival egyetértek, s akkor most áttérnék a nemzeti kihívásokra. Azt gondolom, hogy abban a tekintetben jól állunk, hogy az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak hazai megvalósítási programja létezik, ez a nemzeti fenntartható fejlődési keretstratégia, amire Bencsik János alelnök úr és több hozzászóló is utalt. Itt az az érdekes helyzet állt elő, hogy a nemzeti végrehajtási program 2,5 évvel az ENSZ Közgyűlés döntése előtt már megvolt, tehát azon kivételes helyzetben vagyunk, hogy a nemzeti implementációs programunk hamarabb volt kész, mint ahogy maguk az ENSZ-célok előálltak. Itt arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy ami kihívás, hogy a különböző ágazatok közötti együttműködés erősségét kell növelni, ez kulcskérdés.

Lehet látni a mi kétévente készülő előrehaladási jelentésünkből, hogy sokszor azért gyengül Magyarország fenntarthatósági teljesítménye, merthogy nincs összhang a különböző ágazati célok között, és amit az egyik ágazatban kitűzünk célként, azt a másik ágazatban megvalósított intézkedésekkel képesek vagyunk hátráltatni vagy lerombolni. Ilyen szempontból számomra nagyon fontos volt a munkaalapú társadalmat összekötni a fenntarthatósággal. Itt egy jelentős kihívás, hogy ettől még

messze vagyunk, mert az elmúlt három évben a gazdasági növekedésünk egy erősödő természetierőforrás-felhasználással járt együtt, és a természetierőforrás-felhasználásunk növekedési üteme magasabb volt, mint a gazdasági növekedésünk, ez pedig nem a munkaalapú társadalmak jellemzője.

Tehát ilyen szempontból jelentős kihívásaink vannak, és azt gondolom, hogy az a kormányzati struktúra, ami létrejött erre a ciklusra, reményt ad arra, hogy a különböző ágazati stratégiák, szakpolitikák összehangolásra fognak kerülni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Én most elnézést kérek mindenkitől, de azt hiszem, a miniszter úrnak nagyon szűkös az ideje, most már meg kell adjam neki a lehetőséget, hogy reagáljon.

De mielőtt reagálna, miniszter úr, szeretném megkérdezni öntől azt, hogy még esetleg ebben az évben év vége felé esetleg egy hasonló körben lát-e lehetőséget arra, hogy eljőjön, és egy kicsit általánosan a fenntartható fejlődési célokról és az olyan teendőkről beszéljünk, mint amiket itt a civilek is felvetettek, hogy milyen programok kapcsán hogyan lehetne egy strukturált párbeszédet folytatni Magyarországon ezen a téren. Hiszen biztos, hogy az egyik nagyon nagy kihívás az, hogyan lehetne az emberekhez is eljuttatni a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos elvárásokat. És akkor átadnám a miniszter úrnak a szót a reagálásra. Köszönöm szépen.

Szijjártó Péter válasza

SZIJJÁRTÓ PÉTER külgazdasági és külügyminiszter: Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Képviselőtársaim! Kedves Meghívottak! Köszönöm szépen a felvetéseket és a reakciókat. Természetesen szívesen állok a bizottság rendelkezésére egy ön által megszabott időpontban az őszi ülészak alatt is, ahol a jövő heti magas szintű politikai fórum tapasztalatait meg az addig eltelt szándékozó időszak tapasztalatait tudjuk mérlegre tenni. Úgyhogy természetesen nagyon szívesen veszek részt egy ennél általánosabb jellegű vitában a következő időszakban is.

Ha megengedik, Bencsik alelnök és Turi-Kovács alelnök úr megjegyzéseire csak általánosságban hadd reagáljak, és ez részben érinti a főtitkár úr által felhozott kérdéseket is. Szóval én azt gondolom, hogy a versenyképességnek és a környezetvédelemnek kéz a kézben kell járnia egymással, tehát egyiket sem lehet a másik kárára priorizálni. Tehát olyan nincsen, hogy versenyképességet akarunk növelni, gazdasági növekedést akarunk dinamizálni, mindenkinek munkahelyet akarunk teremteni, és közben meg csökkenteni akarjuk az energiafelhasználást. Ez azért az elkövetkezendő időszakban valószínűleg még nem fog realitásként megjelenni.

Az Európai Unió és az ENSZ fórumain is, a döntéshozataloknál, az ajánlások kidolgozásánál mi mindig is azt az elvet tűzzük ki magunk elé, hogy a versenyképesség-környezetvédelem párosából egyik sem rombolhatja és egyik sem hátráltathatja a másikat.

Kepli alelnök úr megjegyzéseire szeretnék annyit mondani a víz és a migráció összefüggéseiről, hogy egyetértünk. Tehát nyilvánvalóan az a 60-65 millió ember, aki manapság úgy van elkönyvelve a globális statisztikákban, mint már a migrációban érintett személy, az ő jelentős részük különböző, vízhez kapcsolódó kérdések miatt hagyta el az otthonát és van mozgásban.

Valószínűleg egyetértünk abban is, hogy ez a szám a jövőben még növekedni fog, látva a globális folyamatokat, és valószínűleg egyetértenénk abban is, hogyha ennek a nagyságrendjét kellene előre jelezni. Eppen ezért tartom én azt nagyon fontosnak, hogy a segítséget vigyük oda, ahol arra szükség van. Tehát ne az legyen az

európai válasz erre a kérdésre, hogy jó, akkor hozzunk-e ide, Európába minél több embert, hanem a válasz erre a kérdésre az legyen, hogy akkor oldjuk meg ezeket a problémákat ott, helyben.

Magyarország a vízgazdálkodás tekintetében a felhasznált és kifejlesztett technológiák vonatkozásában mindig is élen járt Európában, de még nagyjából a globális versenyre is azt tudom mondani, hogy Magyarország előkelő helyen áll. Ha ez nem így lenne, akkor a magyar vízgazdálkodási megoldásokat nem keresnék Indonéziától kezdve Kambodzsan át a Nyugat-Balkánig és Latin-Amerikáig.

Éppen ezért szerintem erre a kapacitásunkra kell nekünk alapozni, amikor például az Európai Unió az Afrika-stratégiáját rakja össze. És amikor például a német kancellár arról beszél, hogy milyen fontos, hogy Afrikában az Európai Unió megjelenjen, és segítse azt, hogy a migráció kiváltó okait kezeljük, akkor nekünk ehhez igenis lehet hozzáadott értékünk a vízgazdálkodás területén.

Néhány héttel ezelőtt Berlinben a német fejlesztési miniszterrel erről alá is írtam egy megállapodást, hogy a Németország által szervezett afrikai fejlesztési programokba Magyarország vízgazdálkodási eszközökkel kapcsolódik be, és olyan országokat segítünk a magyar vízügyi technológiákkal, mint például Libanon, Jordánia, amelyek már most is úton lévő migránsok millióit, sőt tízmilliót is ellátják. Úgyhogy én azt gondolom, a jövőben arra nekünk komoly hangsúlyt kell helyezni, hogy a világszinten kialakuló, vízzel kapcsolatos konfliktusok technológiai megoldásában fontos szerepet játszunk. A Hungary Helps programunk egy jelentős fejezete éppen erről szól.

Az élelmezésbiztonságot is felvetették, Bencsik alelnök úr és képviselőtársaim. Annyit tudok mondani, szerintem az rendkívül fontos, hogy Magyarországon egyedülálló a szabályozás a GMO-mentesség tekintetében, tehát az, hogy mi az Alaptörvényünkben rögzítettük ezt a kérdést. Bár ez nagyon-nagyon sok globális gazdasági érdeket sértett, de azt gondolom, hogy a fenntartható fejlődés és főleg a magyar emberek egészsége szempontjából ez egy kiemelkedő jelentőségű lépés volt.

Hajdu képviselő úrnak, polgármester úrnak szeretném mondani, hogy szerintem mi egyetértünk abban, hogy mindenki számára biztosítani kell az előrelépés lehetőségét. Mi azt gondoljuk, hogy ezt a munkahelyteremtésen keresztül tudjuk a leghatékonyabban elérni. Tehát amikor arról beszélünk vagy arról gondolkodunk, hogy a segélyezés lenne-e a jó megoldás, vagy az, hogy mindenkit munkalehetőséghez juttassunk, én az utóbbira szavaznék, és ennek megfelelően az utóbbira is tesszük a hangsúlyt. Én azt gondolom, hogy a magyar munkaerőpiaci mutatók, azon belül is leginkább a munkanélküliségi mutató 3,5 százalékra történő csökkenése világosan mutatja, hogy Magyarországon most már szinte mindenki, aki dolgozni akar, megkapja a lehetőséget arra, hogy munkahelye legyen.

Ami pedig az oktatási rendszert illető megjegyzéseire vonatkozik a képviselő úrnak, ott azt tudom mondani, abban valószínűleg egyetértés lenne közöttünk, ha arról beszélünk, hogy az oktatási rendszer folyamatos modernizálására szükség van-e ahhoz, hogy Magyarország gazdasági fejlődési pályáját fenntartható úton tartsuk. Éppen ezért szerintem jelentős a magyar, egyébként német mintára bevezetett duális szakképzés rendszere. Sok tízezer magyar diák tanul már ebben a rendszerben. Kialakítottuk a felsőoktatási ipari együttműködési központokat, amelyek keretében az egyetemek a nagy gazdasági szereplőkkel együttműködve tudják kialakítani a tanrendjüket, és az általuk képzett fiatalok a munkaerőpiacon megkövetelt tapasztalatokkal és képességekkel fognak bírni.

Engedje meg, Éger Ákos úr, hogy megköszönjem a Civil Kerekasztal a Fenntartható Fejlődési Célokért szervezet elvégzett munkáját. Köszönjük szépen a javaslatcsomagot és a jó példákat tartalmazó dokumentumokat.

Én azt szeretném kérni önöktől, hogy továbbra is maradjunk szoros kapcsolatban. Ön bizonyára jól tudja, hogy nemzetközi tekintetben is benchmarkot érően kitekintetést készítünk, illetve készítettünk a jelentés kapcsán. Arra kérem önöket, hogy az eddig már megtett értékes munkájukat folytassák! Én köszönöm azt, hogy összegyűjtötték, összegyűjtik azok a civil szervezeteket, amelyek nemcsak beszélni, hanem tenni is hajlandók a fenntartható fejlődési célok végrehajtása érdekében. Nagyon értékes munkát folytatnak, amelynek ha lehet, a közelebbi megismerésére majd adjon nekem lehetőséget az elnök úr. Valamikor az elkövetkező hetekben szívesen venném egy személyes konzultáció lehetőségét az önök kerekasztalával kapcsolatban, illetve hogy hogyan tudjuk az együttműködést még szorosabbra fűzni, mert 2030-ig minimum gondolkodni kell ebből a szempontból.

A felszólalók közül mindenkinek szeretném mondani azt, mielőtt rátérek a főtitkár úr, illetve a biztoshelyettes úr felszólalására, hogy a jelentést a héten mindenki meg fogja kapni, és akkor azt mindenki át tudja tanulmányozni; a végső jóváhagyási körön van a dokumentum.

Egyetértek abban, hogy az ENSZ Emberi Jogok Nyilatkozata ráncfelvarrásra már mindenképpen megérett. Tekintettel arra, hogy amikor ez a dokumentum született, az akkori körülmények meg a mostaniak nyilván köszönőviszonyban sincsenek egymással. Sőt ha, mondjuk, öt éve született volna, akkor se lennének köszönőviszonyban se egymással a körülmények és a viszonyok, úgyhogy mi az emberi jogi tanácsi tagságunkat részben erre is szeretnénk kihasználni, részben meg arra, hogy lehetőleg olyan jelentéseket fogadjunk el egyes tagországoktól, amiket olyan emberek írtak, akik már legalább egyszer jártak ott. Tehát vannak ilyen fontos metodológiai kérdések az emberi jogok vonatkozásában, hogy több ezer kilométerről azért nem biztos, hogy pontosan jól látszanak emberi jogok egy másik országban, és lehetőleg ezeket, mondjuk, ENSZ-dokumentumokba alaptalanul ne foglaljuk.

Végezetül pedig a főtitkár úr számára azt szeretném mondani, hogy egyetértek abban, hogy nagyon komoly energiát felhasználó, horizontális koordinációra van szükség ahhoz, hogy ezeket a célokat mind-mind elérjük, mert ahogy ön jól mondja, ha nem tudja a jobb kéz, hogy mit csinál a bal, akkor nagyon könnyedén kerülhetünk olyan helyzetbe, hogy bár egyes területeken jó célkitűzéseink vannak, meg a másik területeken is jónak tűnő célkitűzéseink vannak, aztán ezek úgy keresztbeverik egymást, hogy a végén nemhogy jobb nem lesz a helyzet, hanem rosszabb lesz, mint volt. Ezért nyilván az önök tanácsának a munkája, amely ezt a horizontális és egyébként holisztikus megközelítést képviselni tudja, fontos, és számítunk erre a jövőben is.

Egyetértek önnel abban is, hogy a New York-i megfogalmazással vagy ENSZ-es megfogalmazással szólva a „best practice”-ek gyűjteményéről kell itt alapvetően beszélnünk. Ezért is fontos, hogy amikor a jelentés összeállt, utána a szükséges nemzetközi konzultációkat is megejtjük, mert valahol végül is ez a cél, hogy amikor az ENSZ-ben elmondjuk egymásnak az önkéntes összefoglalóinkat, akkor abból a többiek tudjanak profitálni, mi meg a többiekéből, úgyhogy ezt a célkitűzésünket sem adjuk fel természetesen.

Köszönöm szépen, elnök asszony, a lehetőséget. Állok rendelkezésre a második félévben is. A jelentés végleges formába öntéséért felelős helyettes államtitkár úr pedig, amennyiben még szükség van rá, természetesen nyitott a mai napon is a konzultációra. Köszönöm szépen a figyelmet és a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen, hogy miniszter úr eljött, tájékoztatott bennünket a jelentés tartalmáról. Várjuk, hogy a héten megkapjuk az írásos jelentést. Nagyon sok sikert kívánunk magunknak, az országnak és önöknek is a jövő heti ENSZ

Közgyűlésen való bemutatáshoz. Nagy tisztelettel fogjuk a miniszter urat várni az év második felében.

Egyperces technikai szünetet rendelék el a folytatás előtt, sajnos a miniszter úrnak el kell mennie. Köszönöm. *(Rövid szünet. - Szijjártó Péter távozik az ülésről.)*

További kérdések, vélemények

Kérem, foglaljon mindenki helyet. Javasolom, hogy folytassuk. Miniszter úr kollegái itt maradnak velünk. Azt gondolom, most egy picit kötetlenebb beszélgetésre van lehetőségünk. Megkérdezem, ki kívánja folytatni a hozzászólások sorát. *(Jelzésre:)* Bartos Mónika képviselőtársamnak adom meg először a szót.

BARTOS MÓNIKA (Fidesz): Köszönöm szépen a lehetőséget, elnök asszony. Köszönöm szépen a meghívást, hogy itt lehetek a bizottságban, kedves bizottságomban. Öröm volt hallgatni a miniszter úr beszámolóját, hogy megosztotta velünk azokat a gondolatokat és üzeneteket, amiket majd a jövő heti beszámolóban el kíván mondani. Én csak néhány gondolatot szeretnék a jelenlévőkkel megosztani. Én úgy gondolom, hogy ha fenntartható fejlődési célokról van szó, és jövő héten miniszter úrnak módja lesz beszámolni arról, hogy mik azok a jó technikák vagy sikertörténetek, amiket Magyarország a magáénak tudhat, akkor nem szabad arról elfeledkezni, hogy az, hogy vannak egyáltalán fenntartható fejlődési célok, az egy magyar sikertörténet, hiszen Kőrösi Csaba társelnöke volt annak a munkacsoportnak még nagykövet korában egy kenyai nagykövettel együtt, akik a fenntartható fejlődési célokat kidolgozták, és vele beszélgetve tudjuk azt, hogy ez nem volt egyszerű és nem volt rövid folyamat. Tehát szerintem ez is a magyar sikertörténet egyik ékköve talán, hogy vannak egyáltalán fenntartható fejlődési célok, és azokat a nemzetközi közösséggel sikerült elfogadtatni.

Az SDG-k egyik fő üzenete szerintem, ha jól értelmezem, hogy nincsen egy út, tehát hogy minden országnak, minden közösségnek, minden nemzetnek saját magának kell megtalálni azt az utat, amin járni tud, hiszen nem vagyunk egyformák, más feltételek között zajlik minden ország élete, mindennapjai. Emiatt arra biztatom magunkat, hogy legyen egyfajta szabadságunk abban, hogy megtaláljuk azokat az utakat vagy azt az utat, amin Magyarország tényleg a legjobbat ki tudja hozni magából.

Ahogy miniszter úr is mondta, és a hozzászólásokban is felbukkant, a fenntarthatóságra való átmenet nemcsak kihívás, hanem esély, és ezt az esélyt kell nekünk megtalálni, hiszen azt gondolom, hogy ezt az utat csak derűlátóan lehet járni. Tehát a fenntarthatóságról nem szabad pesszimistán gondolkodni, hiszen az igaz, hogy mi vagyunk az átmenet generációja, tehát a fenntarthatóságra való átmenet generációja, és a rossz szokásainkat kell újfajta gondolatokkal megváltoztatni, és minden fejben dől el, tehát ez egy folyamat, egy átmenetre van szükség, és ebben csak akkor tudunk hatékonyak lenni, ha derűlátóak vagyunk.

Amit többen említettek, és miniszter úr is ezzel kezdte a beszámolóját, hogy nagyon fontos a demográfia és a nemzeti közösség megerősítése. Én szeretném ajánlani kedves képviselőtársaim és a jelenlévők figyelmébe Freund Tamás agykutató előadását, aki arról beszél, hogy az információdömpinggel küzdő modern ember hogyan próbálja felvenni a harcot az adaptációs nyomással szemben, milyen zsákutcák vannak ezen a területen, és hogy mennyire fontos a kis közösségek szerepe az emberi minőség és az egészséges emberi személyiség és közösség megmaradása érdekében. Amikor miniszter úr a társadalom önmegtartó képességével kezdte az előadását, akkor én nagyon örültem, mert valóban több irányból is megerősíteni látszik az, hogy a közösség megtartóereje mennyire fontos.

S talán még egy dolog, amit Bencsik alelnök úr mondott, hogy valóban a boldogulás és a megmaradás a lényeg. Azt gondolom, hogy ezt csak tudatosan és kitartóan lehet elérni. Tehát én nagyon biztatom a miniszter urat és a minisztériumot, hogy legyenek tudatosak, kitartóak és ne adják föl, hiszen a fenntarthatóság életünk minden részét átszövi, nagyon bonyolult, komplex kapcsolatrendszerrel és problémarendszerrel van szó, és hogy valóban meg kell találnunk - ahogy Turi-Kovács alelnök úr is mondta - a saját utunkat. Én ehhez kívánok miniszter úrnak és munkatársainak is, a civileknek, akik ebben dolgoznak, mindannyiunknak kitartást, sok erőt és áldást. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, ki kíván szólni. *(Jelzésre:)* Menjünk sorban! Hajdu Klára, Civil Kerekasztal!

HAJDU KLÁRA vezető (Civil Kerekasztal a Fenntartható Fejlődési Célokért): Köszönöm. Tisztelt Elnök Asszony! Tisztelt Bizottsági Tagok és Meghívottak! Ma reggel már nagyon sok szó esett olyan fontos kérdésekről, mint a víz vagy a demográfia vagy az éghajlatváltozás, én azonban most egy teljesen más megközelítésben szeretnék beszélni egy kicsit erről a témáról, mert a fenntartható fejlődés valójában nem más, mint az összefüggések megértése. Nagyon fontos, hogy rendszerben lássuk a problémákat, és nagyon fontos, hogy lássuk, hogy a problémák mögött milyen hajtóerők rejlenek. Akkor tudunk csak eredményeket elérni, ha ezeket a hajtóerőket meg tudjuk változtatni, azoknak a szintjén hatni. Ezért én most pár olyan témát szeretnék felvillantani, amely a Civil Kerekasztal véleménye szerint kiemelt fontosságú ahhoz, hogy ezeket a hajtóerőket befolyásolni tudjuk, és hogy valóban tartós eredményeket érjünk el.

Már beszéltünk röviden a szegénység kérdéséről; beszéltünk a családtámogatási rendszerről, a munkahelyteremtésről is. De nagyon fontos itt az egyenlő hozzáférés azokhoz a természeti erőforrásokhoz, a tudáshoz, a piachoz, az olcsó hitelhez, amelyekkel képesek a szegények magukat megsegíteni, és ebből a helyzetből kikászálódni.

Beszéltünk már röviden az oktatásról is, de talán nem hangsúlyozzuk eléggé, hogy a fenntartható fejlődés megértéséhez egy olyan új szemléletre van szükség, amely jelenleg még nem része az oktatási rendszerünknek, nem része a politikának, nem része a társadalmi dialógusnak, és nem része a gazdasági szereplők mindennapi dialógusának sem.

Itt is olyan változásokra van szükség, és az államnak itt kiemelt szerepe lehet a civil partnerekkel, gazdasági szereplőkkel együtt, amelyek képesek egy új szemléletet létrehozni. Itt az értékekről és az erkölcsről, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos tudatosságról is fontos beszélni.

A természeti erőforrások mint az alapja bármilyen gazdasági és társadalmi folyamatnak, nyilvánvalóan kiemelt szerepet jelentenek a fenntartható fejlődés útján.

Itt talán még nem beszéltünk a közösségi birtoklásban rejlő lehetőségekről. Hogy hogyan szabályozzuk, milyen birtokrendszerben gazdálkodunk ezekkel az erőforrásokkal, ez bizony alapvető fontosságú, hogy mennyire vagyunk képesek hosszú távon biztosítani a fennmaradásukat.

Mi úgy látjuk, hogy bizony a fenntarthatóság Magyarországon, illetve a világnak ezen a felén nem lehetséges anélkül, hogy az anyag-, az energia- és a földhasználatot csökkentenénk. Mi nem látjuk azt, hogy nem lehetséges a versenyképességet megtartani vagy akár erősíteni úgy, hogy az nem jár együtt az energiafelhasználás csökkentésével. Igenis vannak arra lehetőségek és vannak olyan

civil javaslatok is, amelyek képesek olyan keretrendszert felépíteni, amikor a kettő együtt megvalósulhat és kéz a kézben járhat.

Itt én most kiemelten beszélnék a közpénzek felhasználásáról is, mert mindenféle közpénzt csakis a közjót támogató célokra szabad felhasználni. Két példát említenék e tekintetben. Az egyik a káros beruházások támogatása közpénzzel, így a fosszilis energiahordozók felhasználása, ami még mindig, sajnos Magyarországon is, egy komoly probléma.

A másik pedig az agrárszektor támogatási rendszere. Intenzív mezőgazdaság helyett lenne Magyarországnak lehetősége arra, hogy a GMO elleni kiállás mellett még más előremutató mezőgazdasági rendszereket támogasson. Így az élőkommunikációra alapuló, az ökológiai gazdálkodást létrehozó rendszereket lenne fontos támogatni.

A közpénzek felhasználása során nagyon fontos az átláthatóság növelése, a társadalmi részvétel elősegítése. Fontos, hogy diszkriminációmentesen és az esélyegyenlőséget figyelembe véve tudjuk a közpénzeket elosztani. Ezek olyan rendszerszintű lehetőségek, amelyek mind a 17 cél megvalósításában nagyon fontos és kiemelt szerepet kaphatnak.

A nemzetközi fejlesztési együttműködés területén kiemelt fontosságú terület, hogy milyen célokat támogatunk. Itt nem lehet szűken értelmezett gazdasági célokra költeni a nemzetközi fejlesztési pénzeket. Fontos, hogy a helyi közösségeket, a gazdasági önrendelkezést segítsük ezekkel a támogatásokkal, hogy valóban helyben boldogulhassanak az emberek, hogy a társadalmi részvételt, a demokráciát ők maguk meg tudják erősíteni, és meg tudjanak maradni a saját helyi közösségeikben. Ehhez azonban hatékonyabb intézményrendszerre, nagyobb társadalmi részvételre és egy olyan átfogó monitoringrendszerre lenne szükség, amely képes az összes nemzetközi fejlesztési projekt hatékonyságát monitorozni.

Utójára meg szeretném említeni a civil társadalom támogatását. Az elmúlt évek folyamatai bizony intő jelként értelmezhetőek, mert nem lehetséges, ahogy már többen utaltunk rá, az egyéni és a társadalmi döntéseket megfelelőképpen támogatni anélkül, hogy a társadalmi részvételnek és a társadalmi önszerveződésnek a pénzügyi kereteit megteremtsük. Ezért szeretnénk, ha itt is egy pozitív folyamat indulna el, amely mind az intézményes, a társadalmi párbeszédre alapuló, mind pedig a pénzügyi alapjait megteremti ennek az együttműködésnek és önszerveződésnek. Köszönöm szépen, elnök asszony. *(Kepli Lajos távozik a bizottság üléséről.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bulla Miklós kért szót, az Országos Környezetvédelmi Tanács főtárgya.

DR. BULLA MIKLÓS főtárgya (Országos Környezetvédelmi Tanács): Köszönöm szépen, elnök asszony. Tisztelt Képviselő Urak, Hölgyek! Tisztelt Meghívottak! Két dologhoz szeretnék kapcsolódni, ami itt már elhangzott. Egyébként már majdnem minden szóba került, az is, hogy a fenntartható fejlődési célok megvalósítása természetesen csak rendszerszerű gondolkodás alapján létrehozott megoldások rendszerszerű működtetésével lehetséges, úgyhogy én erre nem szeretnék több szót fecsérelni, mert ez mindannyiunk hozzászólásának az alapvető eleme, ahogy ez mostanáig is hallható volt.

Inkább azt a fajta hozzászólási technikát használom én is, amit itt már mások is megtettek, és amit a miniszter úr is mondott, hogy egész egyszerűen nem az egészről általában, hanem konkrétan feladatokról és jó lehetőségekről kell beszélni. Ezért én egy olyan megjegyzést szeretnék tenni, ami egy nélkülözhetetlen feltételét jelenti a fenntarthatósági célok megvalósításának.

Nagyon örültem neki, hogy miniszter úr azokat a kifejezéseket használta, amiket a tudományos és döntéselőkészítő elemzések során mi is szoktunk használni, nevezetesen hogy horizontális együttműködésre és holisztikus gondolkodásmódra van szükség. Ezt a két szót ő szó szerint használta. Ez azt jelenti tehát, hogy együttműködésre van szükség.

Elhangzott az is, hogy egy különleges helyzetben van Magyarország, hiszen a fenntartható fejlődési stratégia hamarabb elkészült, mint egyébként a világszervezet ezt Kőrösi Csaba vezetésével produkálni volt képes, és ennek az előrehaladási vizsgálata rendszeresen megtörténik. Azonban én arra szeretném felhívni a figyelmet, mint az Országos Környezetvédelmi Tanács képviselője, amely a kormány tanácsadó testülete, hogy ezt a nélkülözhetetlen együttműködést nem elegendő stratégiai célokban megfogalmazni és évente vagy kétévente felülvizsgálni, ugyanis a kormány döntései hetente történnek. Tehát nagyon nehéz lesz vagy lenne évente, kétévente előrehaladásról, együttműködésen alapuló előrehaladásról beszámolni, ha ez ennél sokkal rövidebb periódusidőben nem valósulna meg. Tehát az ágazatok együttműködését kérem és javaslom, hogy a kormány valósítsa meg. Egész egyszerűen együtt kell működni a szektoroknak, ahogy elhangzott. A szinergiák lehetnek nagyon pozitívak, tehát megvalósulnak olyan eredmények, amelyek külön-külön a programokban nem is biztos, hogy jól látszódtak, de ezek nagyon le is tudják rontani egymás megvalósulását.

A másik pedig egy jó lehetőség, amit meg szeretnék említeni. Nyilván nem véletlenül a vízgazdálkodással kapcsolatos teendők és lehetőségek kapnak itt nagy hangsúlyt. Ha szabad egy személyes megjegyzést is tennem, én vízmérnök vagyok eredetileg, tehát a Műegyetemen töltöttem 18 évet, így van valami halvány fogalmam róla, hogy a képzés és a kutatás-fejlesztés hogyan történik.

Azt szeretném emlékeztetőül és a jövőre vonatkozóan javasolni, hogy volt egy időszak, amikor nagyon sok külföldi hallgató volt azon a szakon is, amelyiken én tanultam, aztán tanítottam és kutattam, és ennek óriási pozitív eredménye van. Nagyon könnyű azokban az országokban, vagy sokkal könnyebb azokban az országokban vízgazdálkodási együttműködések megvalósítani, amelynek olyan vezetői vannak ennek a szektornak a világban, akik egyébként a Műegyetemen vagy valahol Magyarországon tanultak. Abban az időben az ENSZ-nek volt egy olyan kérése, hogy a magyar vízmérnökképzést meg kellene sokszorozni, és Afrika és a Közel-Kelet számára Magyarországon kellene az ilyen szakembereket képezni. Szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy azt az egyébként helyesen és jól megfogalmazott célt, hogy a magyar vízgazdálkodási, víztechnológiai, vízipari tudásnak az exportálását bővítsük, esetleg a hallgatók képzésével is lehetne kezdeni. Ennek fontos komponense kell legyen, hogy a világszínvonalat jelentő eredményeinknek és tudásunknak a megőrzését is biztosítani tudjuk, ennek a víztudományi kutatásnak az újjászervezését, amit az Akadémia kezdeményezésére már megkezdett ez a szektor, a megerősítését, a megjelenítését és az eredményei közvetítését fontos prioritásnak tartsa a kormányzat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérdezem, hogy ki kíván még hozzászólni. *(Jelzésre:)* Kőrösi Csaba igazgató úr, parancsoljon!

KŐRÖSI CSABA igazgató (Köztársasági Elnöki Hivatal Környezeti Fenntarthatóság Igazgatósága): Köszönöm szépen, elnök asszony. Az eddig elhangzottakból nagyon sokat tanulva és nagyon sok mindennel egyetértve hadd hívjam fel a figyelmet egy olyan dimenzióra, amit most talán még kevésbé taglaltunk, kezdve onnan, hogy az Agenda 2030 valóban egy globális vízió, arról szól, hogy hol

szeretnénk látni ezt az egész világot, ezt az egész Földet 2030-ra, és teljesen igazuk volt azoknak a hozzászólóknak, akik azt mondták, hogy ez rendben van, de ahhoz, hogy ezt meg lehessen valósítani, mindenkinek a saját országa, közössége, városa szintjén meg kell alkotni azokat a programokat és befektetéseket, amik az adott környezetben az adott történelmi hagyományokra, az adott képességekre reagálva ebbe az irányba tudnak mutatni.

S igaza van annak is - talán Hajdu Klára volt -, aki óvott attól, hogy amiről most beszélünk, egy fejlődési paradigmaváltás, ezt túlságosan kommerciálisan vagy túlságosan gazdasági értelemben értelmezzük, de most mégis szeretném felhívni az önök figyelmét azokra a gazdaság területén ma még nem igazán taglalt lehetőségekre, amiket Magyarország számára ez a fenntartható fejlődési fordulat hoz.

Ha valóban el akar érni a világ - és erről azért megállapodott - egy fenntartható állapotot vagy közel fenntartható állapotot 2030-ra, akkor amiről most itt beszélünk, az gyakorlatilag 90 billió dollár befektetésnek az átorientálása. Nagyságrendileg, hogy érzékeljük, ez a mai amerikai GDP 4,5-szerese. Tehát a következő, most már majdnem 15 évben ekkora összeg sorsának a megfordításáról van szó, ami irdatlanul nagy pénz. Ez azt jelenti, hogy hihetetlenül nagy piaci átalakulásoknak vagyunk tanúi, ezek elkezdődtek már, illetve fel fognak gyorsulni a következő években. Ezek a piaci átalakulások nem mentesek versenytől, nem mentesek szembeforduló érdekektől, hiszen nagyon nagy tétokról és nagyon nagy érdekekről van szó, nemcsak fenntarthatósági értelemben, de abban az értelemben is, hogy 2030-ban például melyik ország milyen pozícióban lesz majd abban a versenyben, amit jelenleg is vívunk.

Egy kicsit közelebb kerülve ahhoz a konkrét témához, amit a Külügyminisztérium vezetésével a kormány tálalni fog New Yorkban: víz. Egy vízválság már elkezdődött a világban. Nem hittük volna, hogy ilyen gyorsan kezdődik. Abban bízunk, hogy ez majd valamikor 10-15 év múlva talán elkezdi fenyegetni komolyan. Ez elkezdődött. Míg korábban egy vízválság helyi volt, vagy maximum regionális, esetleg egy folyóvíz egy részét érintette, legyen az akár szárazság, akár kevés víz, sok víz vagy szennyezett víz problémáját érintő, ma egy helyi vízválság a globális értékláncon keresztül és a tömeges migráción keresztül napok vagy hetek alatt 10-15 ezer kilométerre tudja kifejteni a hatását. Tehát egy korábban széttagolt vízválságláncolat kezd összeállni most egy globális vízválsággá, még akkor is, ha ezt, mondjuk, a Kárpát-medencében jelenleg nem érezzük olyan mértékben, ahogyan ezt más világrészekben már érzékelik.

De megint csak, ha vízről beszélünk, ahhoz, hogy 2030-ra elkerülhető legyen egy komolyabb vízválság és egy úgynevezett vízbiztos világot ki tudjunk alakítani, ehhez a Vízügyi Elnöki Testület számításai szerint körülbelül évi 600 milliárd dollár befektetés szükséges. Itt nemcsak arról van szó, hogy meglévő befektetéseket orientálunk át más projektekre, hanem itt majdnem meg kellene háromszorozni azt a befektetett tőkét, amit jelenleg ez a szektor abszolvál, és ami jelenleg ebbe a szektorba tart. Tehát irdatlanul nagy piacról van szó Magyarország számára is. Ezen a piacon nincsenek meg még azok a szereplők, akik mindent le tudnak fedni. Ezen a piacon Magyarország számára olyan jelentős pozíciók megszerzése lehetséges, hogy ha mind az ipari, mind a tudományos, civil és kormányzati oldal ebben össze tud fogni - és ezt kívánja erősíteni a köztársasági elnök úrnak sok kezdeményezése -, akkor Magyarország ebből a megmérettetésből nagyon jól fog tudni kijönni.

Végül, de nem utolsósorban, és szintén utalva azokra a témákra, amiket most fog megtárgyalni az HLPF New Yorkban: hol vannak azok a nagy billenőpontok, amelyek a következő 13-15 évben meg fogják tudni mondani, hogy megnyerjük ezt a fenntarthatósági fordulatot, vagy nagyon nehéz helyzetbe kerülünk. Az egyik

kétségtelenül a víz; elkezdődött a vízválság. A másik a klíma-energia csomag, aminek az átalakulása elkezdődött, és most már sokkal több befektetés megy megújuló és szén-dioxid-mentes ágazatokba, mint a hagyományos fosszilisbe, de ha a jelenlegi tőkeátáramlási sebességet nézzük, akkor ehhez körülbelül 400 év kell. Tehát ezt jelentősen föl kell még gyorsítanunk.

A harmadik a városok, nemcsak azért, mert ott él most már a Föld többsége, és az urbanizációs folyamat felgyorsulóban van, nemcsak azért, mert ott állítjuk elő a világ GDP-jének közel 75 százalékát, hanem ott koncentrálódik a tőke, a tudás, a kapcsolat és a lehetőség. Tehát a fenntarthatósági fordulatot a városokban fogjuk megnyerni vagy elbukni. Ez mind olyan lehetőséget jelent Magyarországnak, amit meg tudunk szerezni. Ha a XX. század a szénhidrogénekért folytatott harc százada volt, akkor a XXI. század a fenntarthatósági fordulathoz szükséges technológiák piacának kontrollpozícióiért megy. Tehát én nagyon tudom támogatni mindazt, amit az Innovációs és Technológiai Minisztérium elkezdett, mindazt, amit a miniszter úr említett. Amire szükségünk van: összefogás, jó nemzeti célok meghatározása, technológiafejlesztés, technológiák piacra juttatása és az ezt kísérő oktatás. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem, ki kíván még hozzászólni. *(Jelzésre:)* Parancsolj!

SIPOS KATALIN (Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács): Köszönöm szépen. Sipos Katalin vagyok, itt az NFFT egyik tagjaként ülök. Nekem igazából egy kérdésem lenne, és kapcsolódik ahhoz, ami itt már sokszor elhangzott, hogy milyen módon lesznek majd integrálva a különböző ágazati szakpolitikák és stratégiák egymással, illetve magával a fenntartható fejlődési célokkal. A VNR kapcsán tudjuk, hogy egy kormányhatározat együttműködést írt elő, hogy úgy mondjam, a Külügyminisztérium és a különböző tárcák között. Az a kérdésem, lehet-e már látni, hogy a végrehajtásnak és a tovább folytatásnak a kormányzati eszköztára mi lesz, és van-e valamilyen elképzelés arra, hogyan lesz a tárcák közötti interakció kicsit támogatva. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván még valaki szólni? *(Nincs ilyen jelzés.)* Nem.

Akkor mielőtt megadnám az előterjesztőnek a lehetőséget, hogy reagáljon az elhangzottakra, engedjék meg, hogy a végén azért én is néhány szót szóljak. Én tulajdonképpen Kőrösi Csaba igazgató úr gondolatait szeretném folytatni. Kőrösi Csaba igazgató úr felsorolt néhány területet, amelyek igazán a ma kihívásai, amelyeken bukunk, vagy sikerül megnyerni ezt az örületes versenyt. Én azért szeretnék még két nagy területet ehhez hozzátenni.

Szakértők azt mondják, és itt van Németh Tamás is a körünkben, hogy nagyon komoly probléma a talaj, tehát a talaj rettentően gyors fogyása. Folyamatosan jelennek meg kutatások arról, hogy ha ilyen módon használjuk a talajt, akkor bizony a talaj sokkal gyorsabban nem lesz képes megújulni, és nagyon nagy bajban leszünk. Itt csak utalok a vízválságra, hogy 10-15 évvel későbbre tették, ami hirtelen megjelent. Tehát ebből azt láthatjuk, hogy a problémák azért láncreakciószerűen robbannak be, és gyorsulnak fel az események.

Még hozzá kell bizony tennem az ökoszisztéma-szolgáltatások nagyon gyors romlását és a biológiai sokféleség elvesztését. Ezek nagyon-nagyon fontos kérdések.

A feladatokhoz kapcsolódóan még hozzá szeretném tenni, az oktatás elhangzott, de nagyon fontos lenne a társadalmak, az emberek, és általában azért a politikusok tudatformálása is. Tehát a fenntartható fejlődés követelményeinek és

azoknak a sürgető problémáknak, amik itt vannak a fejünk fölött, én azt gondolom, hogy sem a társadalmak, sem a döntéshozók nincsenek eléggé a tudatában.

Még itt a folyamatokhoz, hogy jövő héten az ENSZ Közgyűlés magas politikai fórumán a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos önkéntes jelentéseket is tárgyalnak, de szeretném tájékoztatni a résztvevőket, hogy az Interparlamentáris Unió, amelynek a fókuszába az elmúlt években ugyancsak bekerült a fenntartható fejlődési célok megvalósulása, szintén az ENSZ Közgyűlésen különböző eseményeket szervez, side eventeket, amelyek a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatosak. Azt kell mondjam, hogy nemcsak ezeket a célokat vizsgálja, hanem folyamatosan általános vizsgálat is van, és most is olyan kérdések is lesznek különböző side eventeken, hogy vajon ez a gazdasági növekedés, a GDP-növekedés, a másik oldalról pedig a környezetünk romlása szétválasztható, nem választható, milyen paradigmaváltás szükség. Itt azért ezek a kérdések legmagasabb szinten is egyre inkább fókuszba kerülnek, mert a globális adatok azt mutatják, hogy hiába, minden erőfeszítés ellenére a környezetünk romlik, az ökológiai válság mélyül, és a társadalmak szakadnak szét. Ezt nem akarom tovább ragozni.

Én nagyon remélem azt, hogy az elkövetkezendő időszakban a hazai fontosabb szereplők, akik ezzel foglalkozunk, időről időre össze tudunk jönni, együtt tudjuk megfontolni, hogy milyen feladatok szükségesek. Én nagyon örülök annak, hogy a miniszter úr úgy nyilatkozott, hogy a New York utáni eseményekkel összefüggésben eljön közénk egy hasonló összejövételre. Megköszönöm mindenkinek a részvételét, hogy eljöttek a Fenntartható fejlődés bizottsága mai ülésére. Mielőtt bezárom az ülést, szeretném megadni a szót az előterjesztőknek, kérdezem, hogy az elhangzottakra kívánnak-e reagálni.

Dr. Dancs Ferenc válasza

DR. DANCS FERENC helyettes államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Nagyon szépen köszönöm. Tisztelt Elnök Asszony! Alelnök Úr! Tisztelt Képviselő Urak és Asszonyok, Megjelentek! Először is, az első szó meg a sokadik is a köszöneté. Azt gondolom, mindannyiunk számára a legfontosabb az, hogy amikor ez a nemzeti önkéntes beszámoló New Yorkban elhangzik, akkor az Magyarország beszámolója, és ilyen tekintetben mindenki munkája fontos, eddig is fontos volt. Az elkészült dokumentum, amely kapcsán most a miniszter úr is megerősítette, hogy ezen a héten, annak jóváhagyását követően, minden érintett számára eljuttatásra kerül, tükrözi mindenki álláspontját, megnyugtatóan, teljeskörűen, legjobb tudásunk szerint.

Az intézményi keretekre kitérve, amit talán miniszter úr még nem említett, nyilvánvalóan ez kormányzati és politikai döntés függvénye, ez a jelentés jelen pillanatban, divatos szóval élve, egy stock-taking, tehát mi a jelenlegi végrehajtási fázisról adunk egy helyzet- és pillanatképet.

Olyan tekintetben víziókat nem vet fel, és a miniszter úr is említette, hogy a kitekintés jellege kiviláglana belőle, most még. Szeretném jelezni, hogy nálunk sokkal fejlettebb besorolású társadalmak, ha, mondjuk, OECD-rangsort veszünk, amelyet tekintsünk, mondjuk, objektívnek, sem rendelkeznek még például kitekintő beszámolóval, ők sem olyat adtak be az eddig elhangzott beszámolók alapján. Ezt egyébként a Külgazdasági és Külügyminisztérium munkatársai végig figyelemmel kísérték.

A tavalyi esztendőben szakértői küldöttség utazott ki New Yorkba, és részt vett azon a 10 napos, ugyanilyen HLPF-rendezvényen, ahol tudtuk tanulmányozni azt, hogy más országok milyen nemzeti önkéntes beszámolót tesznek. Struktúráját követve mi egyébként a holland és a belga mintát követjük, tehát itt kapcsolódva még

talán a Hajdu képviselő úr által feltett kérdésre, annyival egészíteném ki a miniszter úr által előadottakat, hogy mind a 17 céllal foglalkozunk a beszámolóban, ezt majd fogják látni.

A miniszter úr által felsorolt 5 cél jelen pillanatban az, ami ENSZ-fókuszú erre az évre. Miután ebben található a 6. cél, amely azt gondolom, a mindannyiunknál legavatottabb szakember, Kőrösi nagykövet úr munkája eredményeként Magyarország óriási sikere, és amely megjelent a 17 cél között, a tiszta vízhez és a szanitációhoz való hozzáférés joga, ebben az etapban szerepel, így logikusnak tűnt a választásunk, hogy erre az évre készítjük el a nemzeti önkéntes riportunkat.

Ez egy 80 oldalas dokumentum lesz, ennyi technikai részletet elárulhatok, és ezeknek az intézményeknek és civil szervezeteknek, fenntartható fejlődéssel foglalkozó tanácsoknak, a biztoshelyettes úrnak és az ő hivatalának a munkája eredményeként született dokumentum szintén a részét fogja képezni, szerves részét képezi. Bemutatja azokat a kormányzati és nem kormányzati intézkedéseket horizontális és holisztikus megközelítésben, amelyek eredményeképpen egy világos és átlátható képet tudunk adni arról, hogy Magyarország hol jár ezeknek a céloknak a megvalósításában.

Konkrétan, amely kérdés elhangzott. Ha még megengedi, elnök asszony, válaszolnék arra, hogy hol tart az oktatásban a hozzáférés ahhoz, hogy a fenntartható fejlődési célok a mindennapok részét képezzék, és már egész kis korban az oktatásban részesülő gyermekek számára tulajdonképpen egy tudatos viselkedésmintát adjanak, hogy áthassák a gondolkodásukat, és megértsék azt, hogy nemcsak a környezetvédelemről van szó, hanem egy olyan átfogó nemzetközi agendáról, amelynek a nemzeti megvalósítása, valóban, önmagunkhoz képest, miért nem kell, hogy fejlődést mutasson. Valóban, mindenkinek, minden országnak, ahogy itt nagyon helyesen elhangzott, magának kell kitalálni azt, hogy melyik céllal kapcsolatban mik a prioritásai, azokat hogyan valósítja meg, milyen eszközökkel, és ehhez kiket kíván bevonni.

A legfontosabb tényleg az, hogy azt lássuk, hogy egyrészt - egyébként konkrétan válaszolva az ön által felvetettekre - a globális felelősségvállalás, nevelés koncepcióját a tavalyi évben a kormány elfogadta, és ilyen tekintetben a nemzeti alaptanterv részét kell hogy majd képezze. Ebben megismertetik az oktatásban részesülőket magával a fenntartható fejlődés fogalmával, a célokkal és az azok által elérni kívánt eredményekkel. Az ehhez vezető eszközöket ugyanúgy felsorolja, és mintegy felkelti a diákok érdeklődését a téma iránt, egyúttal pedig arra kérte őket, hogy valóban érezzék magukénak a feladatot, hogy ezt az egyén szintjén kell tudatosan kezelni, hogy a fenntartható fejlődés ne csak egy absztrakt fogalom legyen tőlünk távol, és azzal azonosítsuk, hogy látunk a televízióban más kontinensen szenvedő embereket, mi pedig elvagyunk kvázi a jóban, hanem tudatossá tegyük, hogy nekünk felelősségünk van ebben, mindenkinek. Ez az újdonsága a millenniumi fejlesztési célokhoz képest az SDG-knek, hogy nemcsak a fejlődő országokra vonatkozik, hanem a fejletteknek is, tehát mindenkinek felelőssége van abban, hogy ez kellőképpen meg tudjon valósulni.

Még egy utolsó megjegyzést tennék a nemzetközi fejlesztési tevékenységünk tekintetében. Nyilvánvalóan ez az egyik legfontosabb instrumentum ezeknek az eszközöknek a megvalósulásában. Magyarország teherbíró képességéhez képest eddig is nagyon sokat tett ezen a területen. A miniszter úr által említettekén túl afrikai területeken is, Tanzániában is volt például olyan vízügyi programunk, amely az ott élők tudatosságát igyekezett növelni. Maga az, hogy a nemzetközi együttműködés dimenziója szintén nevesítve van az SDG-k között - tehát effektíve a 17. cél az -, ez az a nemzetközi instrumentum, amely lehetőséget teremt arra, hogy egymástól a jó

gyakorlatokat eltanuljuk, a realitásainkkal tisztában kell lenni. Nyilvánvalóan Magyarország nem fog olyan forráseszközökkel rendelkezni, mint azok az országok, nemzetek, amelyek 60 évvel ezelőttre visszatekintő múlttal, fejlesztési ügynökséggel rendelkeznek, elképesztő összegeket fordítanak ilyen tevékenységre, egyébként a rekolonizáció eszközét is használva, ezt, illetve olyan piacra jutási eszközt, amelyet nekünk szintén ugyanúgy el kell tanulni, mert a külgazdasággal összefüggésben ez egy szintén fontos eszköz. Ugyanakkor természetesen a legfontosabb, hogy a célok összehangolásában ez az a nemzetközi fórum mind az ENSZ-ben, mind az EU-ban, és még egy nagyon fontos világgazdasági szervezetben, az OECD-ben, amelynek 35 tagjából mi az egyikek lehetünk, ez szintén az a fórum, ahol mindent, bármilyen gazdasági vagy egyéb tudományos, akármilyen „think-tank”-szerű formációban mindent áthat a fenntartható fejlődési célokkal való foglalkozás, illetve magának a „no one left behind” szemléletnek a megközelítése.

Nagyon szépen köszönjük a lehetőséget, hogy erről beszélhettünk, és ahogy miniszter úr mondta, az önkéntes nemzeti riportunk terjedelmes anyagát minden érintett számára eljuttatjuk. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: Megköszönöm Dancs helyettes államtitkár úrnak a válaszadást, és megköszönöm Kuntár Tamás főosztályvezető úrnak is a részvételt, illetve megköszönöm mindannyiuknak, hogy eljöttek a Fenntartható fejlődés bizottsága ülésére. Ahogyan miniszter úr is mondta, folytatni fogjuk az ENSZ Közgyűlésen elhangzott... Hú, belebonyolódtam. Tehát a tapasztalatokkal.

Az ülés berekesztése

A mai bizottsági ülést bezárom. Legközelebb ősszel fogunk találkozni, ebben a szakaszban nem lesz több bizottsági ülésünk. Mindenkinek szép napot kívánok! Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 24 perc)

Schmuck Erzsébet
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Madarász Mária és Nánásiné Czapári Judit